

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnih prejemih:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5:50
na mesec 1:90

Izjava vsak dan sveder izjaviti nodelje in premika.

Inserti veljajo: petstopenjski peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Pošlano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserti itd.
to je administrativne stvari.

Posredovana številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6:50
na mesec 2:30

za Nemčijo:
celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Vprašanjem glede insertov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravištvu: Knaflcova ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 88

Govor poslanca dr. Fran Novaka.

Govor poslanca dr. Fran Novaka v deželni zbornici dne 10. februarja 1912 o priliki generalne debate.

(Po stenografskem zapisniku.)

Visoka zbornica! Morebiti ne bo dobila naglica, s katero je našel predmetni zakonski načrt svojo pot v plenum te zbornice, pri vseh članih zbornice simpatičnega odmeva. Uvaževanja vredni je sicer razlog vplivnosti nasproti gospodarskim zastopnikom visokega poljedelskega ministrstva, iz katerega se je, častiti gospod deželni glavar odločil, da takoj na dnevni red današnje seje postavi razpravo o predmetnem načrtu zakona, a na drugi strani, častita gospoda, je pa ne samo pravica, temveč tudi dolžnost posameznih članov te zbornice zahtevati, da se jim da prilika informirati se o debatah, sklepih in napredkih upravnega odseka. Svoji na večer je upravni odsek zaključil svoja posvetovanja in danes v zgodnji uri zjutraj imamo že v plenumu sklepati o tem načrtu. Proti takemu postopanju moram primerljivo ugovarjati, ker mislim, da imajo pravico tudi pristajati narodno napredne stranke, da se podrobno informirajo o posvetovanjih odsekov, katera možnost jim je pa s tem postopanjem povsem odvzeta.

Visoka zbornica, posloviti se hočemo od starega vodopravnega zakona. Ta vodopravni zakon po svoji kodifikaciji ni bil eden najslabših avstrijskih zakonov. To je poudarjal tudi častiti gospod gospod referent in gospod zastopnik poljedelskega ministrstva, gospoda moja, znano pa utegne tudi biti to, da je dosedanj naš vodopravni zakon služil tudi inozemskim kodifikacijam v gotovih delih, v gotovih stvarinah za vzor. Značilno je, da se je v Avstriji naša korporacija in to je bila — ne izdajam s tem nobene tajnosti — ena trgovska in obrtna zbornica, katera je izrekla, da pravzaprav ne čuti bogve kako velike potrebe po noveliranju, po reformiranju vodopravnega zakona, v kolikor se tiče materialne vsebine tega zakona, pač pa pravi, da je absolutno potrebno noveliranje zakona glede prakse v postopanju upravnih, administrativnih oblasti tičočem se vodopravnih zadev.

Častita gospoda, kdor je kedaj imel priliko se pečati s kakim vodopravnim predmetom, s kako četudi malo vodopravno koncesijo, bo vsak vedel, kako križavo pot je imel obrtnik, podjetnik prestati, predno je prišel do zaželenega uspeha, in takrat, ko je prišel do zaželenega uspeha na papirju, do koncesije, so seveda njegovi načrti že lahko zastareli, postali obsoletni, in drugega uspeha končno ni imel kakor ogromnih izdatkov. V tem pogledu se torej pridružujem mnenju predarlske trgovske zbornice, da je postopanje administrativnih oblasti po določilih dosedanjega vodopravnega zakona bilo povsem pomankljivo in napačno. Ne morem se pa v ostalem pridružiti mnenju te korporacije. Zakon, ki je danes dosegel starost nad 40 let, se vpricho starosti drugih državnih zakonov ne more imenovati bogve kako star. Starost obnega državlanskega zakona, starost kazenskega zakona je še vse častitljivejša starost ali, častita gospoda, življenje v tehniki in gospodarstvu oziru pulzira tako hitro, da je doba štiridesetih let naravnost veljanskas doba, če pomislimo, da sta se gospodarstvo in tehnika v tej dobi v eminentni meri spremenila. — Kar danes smatramo kot lahko izvršljivo, reguliranje in izrabo vodnih moči, hidroelektrične centralne naprave itd., na to zakonodajalec pred 40 do 50 leti ni mislil v tej meri, kator danes obstoji faktična potreba. Remedura zakona je torej v upravnem, materialnem in formalnem oziru brez dvoma potrebna.

Ta načrt, častita gospoda, je, kakor se je dosedaj poudarjalo s dveh strani, sad dolgotrajnih kompromisov pogajanj med industrijo in agrarci. Da je temu tako, se vidi v načrtu samem. Na eni strani odprto priznam protežiranje industrije saj nasproti staremu vodopravnemu zakonu, na drugi strani pa vidim v načrtu seveda tudi protežiranje agrarskih interesov. Skoraj bi rekel, da je ta zakonski načrt v gotovem pogledu za rešitev našel pravo srednjo pot, ampak seveda tega ne bomo nikdar dosegli, da bi bodisi industrije, bodisi poljedelce, agrarce rekel, da je s tem načrtom dosežen njegov ideal. In kakor se agrarci pritožujejo zoper nekatere določbe, ima razlog tudi industrija, obrt, da se pritožuje zoper posamezne določbe tega zakona. So pa splošno v načrtu dobrote, katerih ne moreta prezreti niti industrije, niti agrarce.

Pravna nesigurnost je po dosedanjem vodopravnem zakonu brez dvoma v marsikaterem oziru obstojala. Tu se je danes omenilo eno vprašanje, vprašanje glede nadenja vode. Ne vem, če je ta izraz nadenja vode povsem sreben. (Posl. dr. Tavčar »Grundwasser!«) skoro se mi zdi izraz »podtalna« voda umestnejši. Torej ta podtalna, ali kakor jo imenuje načrt, nadenja voda je bila dosedaj glede svoje kvalifikacije, čigava lastnina je, kdo je upravičen jo izrabiti, v precej dvomljivih odnosih. Zakon sam striktnih in pozitivnih določil o upravičenosti do uporabe te podtalne vode ni vseboval, praksa pa je bila navezana na judikaturu upravnega sodišča in to pa je častiti zbornici znano, da tudi upravno sodišče ne razsoja v enakih slučajih vedno povsem dosledno in enako. Torej judikatura upravnega sodišča je bila labilna, postopanje oblasti je bilo labilno. To so bili odnosi, v katerih je dosedaj živel poselnik sveta, pod katerim se je nahajala taka podtalna voda. Sedaj se v zakonskem načrtu (§ 3) natančno določa princip, da ima podtalna voda postati lastnina zemljiškega lastnika, in to je brez dvoma dobrota zakona. Ravnotako dobrota je sigurnost glede omejitve koncesije. Zakon natančno določa, da je koncesijo omejiti na gotovo vodno napravo ali zemljišče in le v enem slučaju na osebo. Ravnotako je sigurnost potrebna glede dobe koncesije. Glede koncesijske dobe, pri tem seveda razločuje zakon nekoliko med privatnim in korporacijskim podjetnikom, kakor deželo, državo in občinami, in tu je seveda privatno podjetje nekoliko prišlo v ozadje; kmetijstvo se pa brez dvoma proti določilom glede koncesijske dobe ne more pritožiti. Po § 24. se namreč — to boste gospodje priznali — lahko da za kmetijske namene časovno neomejena koncesijska doba, katere pa ni deležna, recimo, industrija. Industrija sama dobi koncesijo kvečjemu za 60 let, dočim jo dobi država, dežela in občine do 90 let. Jaz sem mnenja, da je to zaračunavanje industrije kolikor toliko krivično, če ne v drugem pogledu pa vsaj v tem pogledu, da bi se po mojem mnenju industriji ravnotako morala priznati 90letna koncesijska doba vsaj v onih slučajih, ko se napeče, da ni mogoče računati, da se bo podjetje, v 60 letih amortiziralo. Ne rečem, da ne bi se koncesijska doba smela omejiti na 60 let v slučaju, kadar podjetnik lahko kalkulira,

da se bo v 60 letih dosegla amortizacija podjetja, ampak so pa slučaj, ko podjetnik lahko dokaže, da v 60letni dobi ne bo mogel doseči amortizacije in za take slučaje je krivica, katera se ne da opravičiti, da je privatno podjetje omejeno samo na 60letno koncesijsko dobo, dočim je deželi, državi in občinam priznana 90letna doba tudi tedaj, kadar je pričakovati amortizacija podjetja tudi v prejšnjem času.

Dobro lastnost zakona je za industrijo videti tudi v določilih glede eksproprijacije, ampak o tem pridem še pozneje v specialni debati do besede. Bojim se samo, da se bo pri tem določilu imela veliko pritoževati mala obrt.

Druga stvar, ki jo moram obohravati na tem zakonu je zaslišavanje udeležencev korporacij. Poudarjalo se je že od strani gospoda referenta, da se bo pri podeljevanju koncesij, pri razlastitvah, konkurenčnih projektih, odsej naprej po predložnem zakonskem načrtu (§§ 92., 104.) moral zaslišati deželni odbor pa tudi druge korporacije, kot deželni kulturni svet — pri nas kmetijska družba — in tudi trgovska in obrtna zbornica. Do sedaj trgovska in obrtna zbornica prednosti takega zakonitega zagotovila, da jo je pri podeljevanju koncesij, razlastitvah, konkurenčnih projektih, zaslišati, ni imela in to je brez dvoma že korist za trgovino in obrt, kakor je korist za deželo samo, da se o vseh načrtih, na podlagi katerih se bodo dovoljevale koncesije, zasliši deželni odbor. Torej to so brez dvoma dobrote zakona, dobrote, katere mora vsak priznati.

Nekaj drugega pa je, česar s svojega stališča ne bi mogel popolnoma odobravati v predložnem zakonskem načrtu. Imel sem že v upravnem odseku priliko opozoriti na to okolnost, ampak videl sem, da je večina članov etala na strani določil, kakor jih vsebuje predložni načrt, navzile pomislekom, ki bi jih utegnil posamezni član naglašati v zbornici. Velik pomislek imam, častita gospoda, proti podelitvi prednosti, absolutne in brezpogojne prednosti v gotovih primerih državi, deželi in občinam. Ta prednost državi, deželi in občinam je podana ne glede na koncesijsko dobo po § 24. — v visoki meri, to morate gospodje priznati, glede eksproprijacije. (50) Nisem nasproten temu, to poudarjam, da se ne bo napačno razumelo, da imajo država, dežela ali tudi ob-

čine v gotovih primerih nekako prednost, mislim pa, da bi bilo pametno, to prednost omejiti na obče koristne in dobrodelne naprave in podjetja, ne gre pa s to prednostjo dati malim občinam in deželi možnosti in priliko za vse mogoče špekulacije. Jaz mislim gospoda moja, da se bo s to prednostjo deželo in občine zapeljevalo v dobičkanosna podjetja, katerih ne bi izvršile, če ne bi imele te prednosti pri vsakem načrtu. Če pride privatnik s primernim načrtom, ga lahko vsaka občina, ki ima iste namene, potiene v kot. Če bi občina prišla s tako dobrodelno napravo, ki ima obče koristno tendenco, potem jaz ne bi imel nobenega pomisleka, če se ji da primerna prednost. Da bi se pa tem korporacijam dajala prednost pri zgolj pridobitnih, spekulativnih podjetjih, proti temu imam pa velike pomisleke. (Poročevalec dr. Lampe: »Naprave, ki jih napravi dežela so vse dobrodelne in obče koristne!«) To, častiti gospod dr. Lampe, zna pokazati praksa. Mislim, da bi bilo kvarno, če bi občine in deželo zapeljavali v taka dobičkanosna podjetja. Takozvana Maria - Zeller-Elektrizitätswerke na Nižavstrijem so gospodarsko povsem na tleh. To je torej ena prilika, kjer je tako deželno pridobitno podjetje popolnoma zavrženo, nečem rabiti izraza falitno ali bankrotno. Pri teh nižavstrijem »Maria-Zeller - Elektrizitätswerke« niso morda krive kake nesreče ali nepoštenosti tega poloma ampak slabo gospodarstvo, in bojim se, da bo tudi v naši deželi mogoče doseči prav veliko takih slabih gospodarskih uspehov, če bodo občine v svo živahnostjo vašemu uspehu pri deželni upravi.

Dalje se lahko pritožujemo za obrt in za industrijo radi zastopavljenja proti kmetijstvu. Ta princip, dajati prednost kmetijstvu, je šel celo tako daleč, da je zastopavljena celo mala obrt, tudi v tistih slučajih, ko bi se mali obrti lahko dala prilika do razvoja. Vzemimo n. pr. § 10. Paragraf 10 se peča z uporabo nadenja — podtalne vode. Torej potem paragraf odstavek 2. je poljedelcu prepovedana uporaba vode ter mu je dovoljeno odpreti in rabiti podtalno vodo za hišne in gospodarske potrebe brez vsakega dovoljenja politične oblasti. Častita gospoda, jaz ne najdem nobenega vzroka za kaj bi se zemljiškim posestnikom ne dajale iste pravice tudi za njihove male obrtne in industrijske namene. Če je dovoljeno lastniku odpreti in rabiti

LISTEK.

Rienzi, zadnji tribunov.

Zgodovinski roman.

Spisal Edward Lytton - Bulwer.
Prva knjiga.

(Dalje.)

»Kake komedijantske norčije pa so to?« je vprašal drugi.

»To bo lepa zabava,« je šušljal tretji. »Upam, da bo dobri mož vpletel v svoj govor nekaj krepkih dvotipov.«

»Gotovo je znorel,« je menil četrti.

»Kako je lep,« so govorile ženske.

»To je mož, ki pozna ljudstvo skozinsko,« je Montreal rekel Adrianu. »Ta ve, da mora govoriti tudi za oči, če hoče srca pridobiti. Prebrisane je, velik prebrisane.«

Zdaj je Rienzi stopil na oder. Dolgo je gledal zborovalce in mir njegovega majestetičnega obraza, njegova globoka in sveta resnoba je provzročila, da je nehale vse šušljale. Napravil je na rogajoče plemstvo tisti vtisk, kakor na nepotrpeljivo ljudstvo.

»Gospodje rimski,« je končno izpregovoril, »in vi, prijatelji in somo-

ščanje, vsi ste slišali, čemu smo se danes zbrali; tudi vi, gospod škof orvietski in vi, sodelavci na polju znanstva, tudi vi veste, da gre za stvar, ki je v zvezi s starim Rimom. Toda, verujte mi, ne gre samo za učeno uganko ki se tiče samo mrtvih. Naj propade preteklost in naj jo pokrije tema, pustite jo za vedno počivati pod razpadlimi templji in v grobeh njenih pozabljenih sinov, če nam ne more biti vodnica v sedanosti in v prihodnosti. Kaj mislite gospodje, da smo noč in dan studirali preteklost zaradi nje same? V zmoti. Vedeti, kaj je bilo, nima nobene vrednosti, če ni s tem združena želja izvedeti, kaj bo iz nas. Naši predniki so samo prah, če nam, svojim naslednikom, ne morejo ničesar povedati, takrat pa ne prihajajo njihovi glasovi iz zemlje, ampak iz neba. Spomin se zgovorni, ker doje upanja. Preteklost je sveta le vsled pričevanja o napredovanju človeštva v pravosti, svobodi in znanosti. Naši dedje nam prepovedujejo nazadovati — uče nas spoznavati njihovo zapuščino — vlevajo nam, da tirjamo nazaj to dedščino in jo pomnožimo — da čuvamo njihove kreposti in se ogibamo njihovih zmot. To je korist poznavanja preteklosti. Kakor to sveto poslopje, v katerem se nahajamo — tako je preteklost grob, nad katerim je treba postaviti tempelj. Vidim, da se čudite temu mojemu uvodu; spogle-

dujete se in vprašujete, kaj da bo iz tega. Poglejte to veliko železno ploščo. Napis je na njej. Izkopali so jo šele pred kratkim izpod kamnov in razvalin — o, sramota za Rim! — ki so bile nekdaj cesarske palače in obloki zmagujoče sile. Napis sredi te plošče pripoveduje, kako so rimski senatorji Vespazijanu podelili cesarsko dostojanstvo. Da slišite ta napis, zato sem vas povabil. Cesarju je bila zapnana oblast, dajati postavbe in sklepati zveze, s katerimi narodi se mu zdi koristno; razširjevati in zoževati meje mest in okrajev; podeljevati vojsko — pazite o gospodje — čast vojsvod in kraljev — da, pa jih tudi odpravljati in jim vzeti ta dostojanstvo; podeljevati in jemati krajem mestne privilegije, sploh vse storiti, kar spada v cesarsko oblast. Tako velika moč je bila podeljena tistemu cesarju. A od koga? Bodite pozorni, poslušajte, prosim — od koga? sem vprašal. Od rimskega senata! A kaj je bil rimski senat? Pooblaščenec rimskega ljudstva!

»Vedel sem, da bo to povedal,« je menil kovač, ki je stal s svojimi pomočniki pri vratih, pa je jasno slišal Rienzijevo srebrnolistno glas.

»Hraber mož je! Kar baronom na ušesa jim je to povedal.«

»Zdaj vidite, kaj je ljudstvo nekdaj bilo. Če bi nega ne bilo, bi tega nikoli ne izvedeli.«

»Tiho, ljudje, tiho,« je cerkov-

nik posvaril tiste, ki so tako med seboj šušljali.

Rienzi pa je nadaljeval:

»Da, ljudstvo je cesarjem podeljevalo oblast in ljudstvu pristojna oblast. Ali si je mogel cesar sam podeliti krono? Ali je mogel iz lastne moči doseči to dostojanstvo? Ali je bilo z njim porojeno? Gospodje baroni — ali je bilo cesarsko dostojanstvo odvisno od števila utrjenih gradov ali od visokega rodu? Ne! Cesar je bil vsega mogočen, a bil je to samo vsled tega, ker mu je ljudstvo to meč poverilo. Rojaki moji, tako velika je bila oblast vaših očetov celo v tistih časih, ko je bila svoboda samo še senca tega, kar je bila poprej. Vsa oblast je izvirala iz ljudstva. A kaj imate zdaj še podeljevati? Kdo, kdo — vas vprašam — kdo, kateri najmanjši mogočnik vas vpraša, da mu podelite oblast, ki jo izvršuje? Njegov senat je njegov meč; njegovo pooblastilo ni pisano s črnolom, ampak s krvjo. In ljudstvo? Ljudstva sploh ni več! O, daj bog, da bi mogli iskopati duha preteklosti iz zemlje tako, kakor izkopavamo spomenike preteklosti.«

»Če bi bil jaz vaš bratranec,« je Montreal šušljal Adrianu »jaz bi pustil temu možu le prav malo časa med koncem njegovega govora in med njegovo zadnjo izpovedjo.«

»Kde je vaš cesar?« je nadaljeval Rienzi. »Tujec! Kdo je veliki

poglar vaš cerkve? Pregnance! Vi sami nimate postavnih poglavarjev — in zakaj ne? Ker imate tirane, ki se postavam rogajo. Razuzdanost plemičev, njih prepripi in boji so pregnali sv. očeta iz Rima; vaše ceste preplavljajo z vašo krvjo, sadove vašega dela zapravljajo v bojih in zabavah s kupljenimi razbojniki. Vaše moči so izčrpali proti vam samim, da je vaše rodno mesto, ki je nekdaj vladalo ves svet, danes vsemu svetu v zasmeh.«

Obrnil se je zdaj ljuto proti Savellijem in Orsinijem, ki so, hoteč zadušiti strah, ki ga je Rienzijevo plamteča zgovornost vzbujala v njihovih srcih, izražali z zaničljivimi pretnjami in porogljivimi smehom svojo nezadovoljnost.

»Kako, gospoda, niti svetost tega kraja vas ne more brzdati? Moč nizkega stanu sem — navaden rimski meščan — a lahko se ponašam, da sem si nakopal mnogo sovražnikov in zasmehovalcev s tem, kar sem storil za Rim. Vi me sovražite, ker ljubim svoje rodno mesto; vi me zaničujete, ker hočem Rim povzdigniti. Plačano vam bo to in masčevano bo to. Trije indajaleci, ki prebivajo v vaših palačah, vas bodo izdali: petratnost, zavist in medsebojni preprič.«

»Ta jim jo je dobro povedal!«

»Haha! Pri sv. križu, to je bilo dobro!«

podtalno vodo zgolj za kmetijske namene brez dovoljenja politične oblasti, ne vem zakaj naj bi se jim to ne dovolilo v isti neomejeni meri tudi za njegove domače obrtne in industrijske namene (Poročevalec dr. Lampe: »Saj lahko dobi dovoljenje politične oblasti!«) Pač sme brez dovoljenja politične oblasti rabiti to podtalno vodo tudi v svoje obrtne in industrijske namene, ampak z omejitvijo: v kolikor se to zgodi brez gonil z elementarno silo in ne z arzičnimi vodnjaki. Seveda bo lahko prosil za dovolitev, ampak to je že omejitve. Če se dovoli v poljedelske namene raba te vode brez te omejitve, jaz ne vem, zakaj bi ne bila malemu obrtniku dovoljena raba podtalne vode na njegovem posestvu tudi za njegove obrtne namene brez te omejitve.

Častita gospoda, nevarne določbe, bi rekel neprijetne določbe so one § 53. To je tista določba, ki govori, da bo lahko veliki podjetnik, industrijalec, velik obrtnik tedaj tudi država, dežela ali občina, ki rabi več motornih sil, da bodo ti lahko razlastili malega obrtnika. To je za malega obrtnika krivično, častita gospoda. Jaz se seveda zavarujem v tem trenutku proti vsakemu očitjanju, da bi bila moja stranka ali jaz nasproti obrtnemu stanu. To očitjanje je bilo v listih v zadnjem času, ampak jaz mislim, da je to očitjanje krivično in ima zgolj demagogične namene, kajti narodna napredna stranka, kateri imam čast pripadati ni z ničemer pokazala da je nasprotnica mali obrti, najmanj pa, da je zastopnica tujega, židovskega kapitalizma, ali da hoče domačine izpodrinuti iz domače zemlje in omogočiti tujcem obstanek v naših krajih. Gospodje, le en korak narodno - napredne stranke v tej zbornici mi pokažite, ki bi mogel dokazati in opravičiti tako pisarenje v javnosti. (Posl. dr. Zajc: »Pejte, pejte!«)

Če je vam toliko za malo obrt, častita gospoda, če vam je torej toliko lažje na njenem razvoju, tedaj bi bila vaša prva dolžnost, da prvi vstanite in rečete: Mi zahtevamo, da se § 53. eliminira iz tega načrta. Toda iz ust častitega gospoda referenta dr. Lampeta se je slišalo vse prej, kakor pa zahteva po eliminiranju § 53. To je tista določba, katere malemu obrtniku toliko škoduje.

Častita gospoda, seveda nas je gospod referent glede § 53. prav na kratko potolžil. On pravi, res je, da bode mali obrtnik lahko eksproprijiran na korist velikega obrtnika, toda mali obrtnik bo zadovoljen, ker bo lahko tudi eksproprijiran na korist dežele. Seveda če pride dežela kot podjetnik, tedaj dežela malega obrtnika lahko tudi iz kože dene, tedaj se deželi mali obrtnik prav nič ne smili, smisi se ji samo takrat, kadar pride kak privatni podjetnik. (Poročevalec dr. Lampe: »Kateraga pa smo že djali iz kože!«) (Klici: Kobal v Idriji! v sredini. — Živahna veselost in medklji na levi.)

Deželni glavar pozvoni. Prosim, da se gospoda govornika ne moti. Poslanec dr. Novak nadaljuje: Gospod poročevalec pravi, saj utegne potem mali obrtnik dobiti kompenzacijo za to nesrečo, ki mu utegne nastati in sicer pravi, da bo dežela imela v svoji moči in v svoji dispoziciji močnejše motorne sile, katere bo potem oddajala tudi malemu obrtniku po nizki ceni.

Častiti gospodje, če bo dežela te svoje motorne sile prav po ceni oddajala malemu obrtniku bo imela iz-

gubo, če jih bo pa oddajala drago bo pa zopet mali obrtnik revež pri teh napravah. (Poročevalec dr. Lampe: »Ni za pomagati!«) Nimam pa namena častiti gospodje, odklanjati to vladno predlogo kot celote, ker sem glasoval že v upravnem odseku za prehod v specialno debato in temu postopanju v upravnem odseku dosledno bom jaz, oziroma moji soimisljeniki tudi danes glasovali za prehod v nadrobno raspravo, ker stojimo namreč na stališču, da je ta vodopravni zakonski načrt uspeh dolgotrajnih kompromisnih pogajanj, in da rudi priznanja vredne dobrote za industrijo in obrt, kakor tudi nudi take dobrote za kmetijstvo; ker je »boljše« vedno sovražnik »dobrega«, menim, če odklonimo ta načrt, ne utegnemo tako kmalu priti do reforme vodnega zakona in zato mislim, da sem upravičen izjaviti tudi v imenu svoje stranke, da bomo glasovali za prehod v specialno debato tekoma katere stavim več spremenljivih predlogov. (Živahno odobravanje in ploskanje v ardišču.)

Novi zunanji minister.

Dunaj, 19. febr.

Grof Berchtold je imel ponovno priliko se orijentirati o stanju raznih važnih zunanjih dogodkov. Dve zadevi ste zlasti posebno aktualni in pereči: zblizanje z Rusijo in obnovitev trozveze. Cesarjevo lastnoročno pismo, ki poudarja zaupanje v dosedanjo smer naše zunanje politike, govori jasno dovolj, na kateri program se je moral novi minister zavezati.

Prihodnje leto poteče trozvezna pogodba. Boj takozvane vojaške stranke in klerikalcev proti nadaljnjemu obstoju prijateljskih, zavezniških odnošajev napram Italiji je bil brezuspešen, pokazalo se je pa tudi, da se gotovi avstrofobski krogi v Italiji prav motijo, ako smatrajo za dobro in prospešno, da se Italija odloči od dosedanjih zaveznic ter prikloni vesilam tripelentente. V dobi tripolitanske vojske se je ponovno pokazalo, da sta si Italija in Francija v pre mnogih vprašanjih ostri nasprotnici in da se upravičeno smatra za neposredni konkurentinji v Sredozemskem morju. Bolj kakor kdaj, se je baš v zadnjih časih v italijanskih krogih utrdilo prepričanje, da je za Italijo možna in potrebna avstrijska zveza. Posebno pomembni ste v tem oziru kondolenci brzojavki Giolitti-ja in San Giuliana, ki povdarjate prijateljstvo in zavezništvo z Avstrijo v neobčajno toplem tonu, ki oznanja, da je obnovitev trozveze že danes gotova stvar in da imajo morda oni prav, ki trdijo, da bo zlasti avstrijsko-italijanska zveza v bodoče še ožja in trdnjša kakor po dosedanji pogodbi.

Druga velika naloga grofa Berchtolda je zblizanje Avstrije z Rusijo. Prvi korak na tej poti je že storjen, obisk velikega kneza Andrije Vladimiroviča kaže, da je led dosedanjih odnošajev prebit. Grof Berchtold je osebno pri ruskem dvoru in v ruski diplomaciji persona gratissima in splošno se smatra, da se mu posreči odpraviti dosedanja nesoglasja popolnoma ter ustvariti med obema državama odkrito prijateljsko razmerje. Optimisti proročujejo, da je glede avstrijsko-ruskih odnošajev pričakovati velevažnega preobrata, ki bo vplival na tok cele evropske politike. Avstrija in Rusija da se ne za-

dovoljite le z restitucijo starih dobrih odnošajev, temveč da bode v gotovih zadevah zopet prišli nastopati skupno in da je pričakovati novega dalekosežnega sporazuma glede balkanskih zadev...

Podržavljenje ljubljanske mestne policije.

Seje ustavnega odseka kranjskega deželnega zbora dne 15. t. m. udeležil se je tudi c. kr. deželni predsednik, ekscelenc baron Schwarz, ki je podal glasom poročila v »Slovenec« nastopno izjavo: »Take policije, kakršna je sedaj, Ljubljana ne sme več imeti, razmere so nevdržljive ne samo pri policiji, ampak tudi pri zglasevalnem uradu. Če se zakonski načrt ne sprejme, bom vedel z uporabo občinskega reda prisiliti prizadete faktorje, da iz mestnih sredstev oskrbe Ljubljani tako policijo, kakršne je Ljubljana potrebna in vredna, to bo pa Ljubljana gotovo mnogo več stalo, kakor če se sprejme vladna predloga. Pripomnim še enkrat, da tako, kakor je sedaj, ne more in ne sme ostati. Med drugim je tudi predsednik omenil, da je bilo popolnoma nepravilno, če so na magistratu uporabljali policijo za druge namene, kot za javno varnost.«

Tako »Slovenec« ter za njim graški in dunajski listi. Imamo sicer simpatije do naše avtonomne policije, a smo vendar toliko objektivni, da ne preziramo njenih pomanjkljivosti.

In ravno zategadelj moramo se v predležem slučaju nekoliko za njo potegniti. Vse kar je prav. Ta pavšalna obsodba mestne policije s tako visokega mesta — če je besedilo sploh avtentično — zdi se nam neopravičena in nas je osupnila. To tem več, ker mestna policija zadnja leta ni bila tako rekoč drugega, nego pošten hlapec c. kr. deželnega predsedstva in je do pičice izpolnjevala le ukaze le tega.

Čutimo potrebo nekaj besedi izpregovoriti tudi z našega stališča, posluščujoč se uradnih podatkov, v javnosti že znane »spomenice o presnovi mestne policijske urada«, katere je bila namenjena občinskemu svetu. — Da naša mestna policija v prejšnjih časih ni bila vedno na zaželjeni višini in da ji tudi sedaj še marsikaj manjka, to radi priznavamo in mislimo, da je tudi ona sama tega mnenja. Vprašamo pa, ali je sploh kaka občinska policija, ki zamore razpolagati le z omejenimi sredstvi, popolnoma kos svoji nalogi, in so li c. kr. državne policije, — izvzemši edinoletno dunajsko c. kr. policijsko ravnateljstvo — vse na oni višini, na koji bi morale biti? Gotovo ne! — Da se nivo ljubljanske mestne policije povzdigne, storil je prejšnji občinski svet zelo veliko in gospodje na Bleiweisovi cesti morajo nam potrditi, da so se razmere pri mestni policiji ravno v zadnjih letih — temeljito pre-

drugačile ter obrnile na boljše. Mestno-policijski urad sestoji sedaj glasom »spomenice« viz osem pododdelkov ter šteje skupaj 90 oseb in sicer: tri konceptne uradnike, policijskega zdravstvenika, tri pisarniške, enega računskega, 1 stražniškega uradnikov in 75 mož stražniškega zbora. To se nam zdi že precej velik aparat in je ne kaj! In kaj se je med drugim vse na novo uredilo! »Vpeljala se je takozvana dnevniška služba policijskih uradnikov in nastopanje letih na ulici pri vsaki dani priliki v uniformi; sestavila so se popolnoma po dunajskem vzoru razna službena navodila, n. pr. za izvrševanje uradniško-dnevniške, inšpekcijske, intervencijske, pripravljenostne in poulične službe; nadalje za izvrševanje službe stražniškega nadzornika in stražniških vodij; sestavila se posebna učna knjiga (v slovenskem jeziku) kot pripomoček pri šolanju možstva; uvedli so se strogi stražniški izpiti pred posebno preskuševalno komisijo; pregledali so se vsi zabavni lokali komisijonarno ter izdali glede varnost obširni predpisi; popolnil se je prevozniki red itd.« Videli smo sami poleg nepotrebnih orožnikov pri vsakem količak za gospodo na Bleiweisovi cesti »sumljivem« zborovanju izdatno število policijskega možstva v »pripravljenosti« pod poveljstvom in pod nadzorstvom policijskih uradnikov. Ali vse to v očeh gospoda barona Schwarza ne velja nič? Veljajo li samo orožniki kaj? Ali mu ni c. kr. vladni svetnik vitez Laschan, ki je vladal čez poldrugo leto na rotovžu in imel priliko, policijsko postopanje vsak dan opazovati, nič poročal? Ali mu n. pr. ni poročal da so se med drugim ravno v dobi njegovega medvladja z velikimi stroški adaptirali novi prostori za osrednjo policijsko stražnico? In v katere druge namene naj bi se bila policija vporabljala? Da je policijsko možstvo v svojem službe prostem času, kakor pod županom Hribarjem, tako pod c. kr. vladnim svetnikom Laschanom pomagalo magistratnemu ekspeditu 2 do 3krat na leto raznašati uradne spise, to vendar ni bilo javnovarstveni službi na kvar! — Reči moramo, da je za mala sredstva, s katerimi razpolaga mestna občina Ljubljanska, njena mestna policija primeroma prav dobro urejena in gotovo bi se bila temo leta 1912 še bolje uredila, če bi bil prišel občinski svet v položaj, uvesti v zgoraj omenjeni spomenici nasvetovane reforme in s tem še bolj popolniti mestno policijsko organizacijo. Sicer pa kako se to strinja: V »Slovenec« beremo, da je po izreku ekscelence barona Schwarza mestna policija za nič, v spomenici pa stoji, da jo je neki odposlanec ministrstva, ki je na jugu proučeval vprašanje izseljevanja, hvalil! Kdo ima prav? Bode-li ljubljanska c. kr. državna policija, ki se bo, če smo prav poučeni, popolnjevala večinoma iz tržaških uradnikov in iz tržaških redarjev, boljše od sedanje, po »dunajskem vzoru šolane« mestne policije?

Glede na število redarjev bo Ljubljana pod državno policijo gotovo na slabšem. Občinski svet bi bil redarstvo v zmislu nasvetovane reforme sigurno še letos zopet za 20 mož pomnožil, tako da bi bil potem štel mestnopolicijski stražniški zbor 95 mož, tedaj več, kot jih bode imelo c. kr. policijsko ravnateljstvo za naše mesto na razpolago, ker bode moralo od svojih 130 redarjev vporabljeni gotovo najmanj 30 mož za okolico. Tudi se s vsoto 350.000 K, katero bo baje imela državna policija na razpo-

lago, več doseže kakor s 130.000 K, kar je zamogla mestna občina izdati za svojo policijo; to bode uvidel vsak človek.

Povedali smo že enkrat, — ne glede na vprašanje mestne avtonomije, — da je podržavljenje ljubljanske mestne policije narodno-napredni stranki prav. Dostaviti pa moramo, da ravno sedaj ni nobenega posebne ga povoda za to.

Javni mir in red se od septembra skih dogodkov sem ni več kalil, demonstracij ni bilo in ne bo nobenih več, meja je pa precej oddaljena.

Proti nasilstvom na Hrvaškem.

Sarajevo, 19. februarja.

Pri večerajšnih dogodkih je bilo več oseb deloma od sabeli, deloma od konjskih kopit ranjenih. Sin občinskega svetnika

Sahim Agić

se živi in so ga operirali, vendar pa je njegovo stanje brezupno.

Listi napadajo policijo, ki je brez pravega povoda začela streljati, nasprotno pa hvalijo listi

taktno postopanje vojaštva.

Opoldne je bila

akupščina

zopet otvorena. Galerija je bila nabito polna, zlasti v velikem številu so prišli dijaki. Tudi zbornica je dobro zasedena. Takoj začetkom se je govorilo

župan Curčić efendi

o dogodkih v mestu, ki jih obžaluje ter zahteva od vlade, da izjavi na kak način hoče dati zadostčenje za

nedolžno prelitu kri.

Nadaljne dogodke v saboru in zaključitev seje smo že opisali v večerajši številki.

Takoj po seji je šla deputacija k deželnemu šefu, generalu Potioreku, da ga prosi, da bi ne poslal vojaštva na cesto, ker to že itak razburja duhove še bolj razburja. General Potiorek je izjavil, da bo poslal vojaštvo šele, če za to prosi policija, če pa ne bo prišlo do demonstracij, da tudi vojaštvo ne bo prišlo na ulico.

Župan je nato izdal na prebivalstvo

oklice,

s katerimi je pozival, da naj ohrani mir in ne prireja demonstracij.

Pri večerajšnih demonstracijah je bil ranjen tudi nadporočnik Maierhofer.

Danes se zbirajo na Cerkvenem trgu in na Korzu velike gručee ljudi, vendar ni prišlo do demonstracij. Samo srednješolski dijaki so priredili demonstracijski obhod po mestu, pri katerem pa ni prišlo k nobenemu spopadu s policijo.

Zagreb, 19. februarja. Vsi listi, ki so prinesli

resolucijo,

katera je bila sprejeta na predvečerajšnjem shodu, so bili zaplenjeni.

Zvečer so se ponovile demonstracije v Ilci zaradi dogodkov v Sarajevu, vendar pa ni prišlo do nikakršnih spopadov.

Italijansko - turška vojna.

General Caneva se je torej vendar vrnil v Tripolitanijo. Iz tega dejstva moremo sklepati, da je Cane-

Prava in neprava ljubezen.

(Povest. — Spisal Blaž Pohljin.)

(Dalje.)

Ali ni to čisto oduševsko? Le kak brezsrčen brezbožnež je mogel postaviti tako visoke cene za taka malenkostna dela. Zato sem ubogi cerkvi svete Klare takoj odinil par lir, ko sem pa prišel iz Rima, pa pobiral mladostnike za njo. Ker sem znal ljudem govoriti na srce, da bi se usmili kamena, sem imel v par dneh nabranih že okoli tristo lir. Namenil sem se drugi dan odposlati denar ubogi cerkvi, kar me napadejo laški roparji in mi vzamejo vse do zadnjega centezima. Pobrali so mi tudi moj denar. Vrh tega so me še osuvali z nožki in našpikali kot divjega zajca. Bil sem srečen, da sem odnesel življenje, zato sem jo pa iz laške dežele kaj hitro popihpal, pa tudi za cerkev svete Klare nisem več nabiral.

Prišel sem spet v domače kraje med domače ljudi. Ko sem začel domač jezik, me je spreletelo veselje po vsem telesu in od takrat nisem več lazil po svetu med tujim ljudstvom.

Ko je Matizar končal svoje zanimivo pripovedovanje, ki je večkrat pretrgal mogočen smeh poslušalcev, se je Kobilica ravno naspal in se prebudil. Sprva je prestrašeno gledal okrog sebe, ne da bi vedel,

kod je, ko je pa zapazil pred seboj na pol polno steklenico, prišel je brž do spoznanja, si natočil v lonec vina in pil. Kdo bi mu zametil to slabost!

Gostje so se jeli kmalu razhajati, kajti bilo je že pozno. Matizar ni šel domov, ampak se je zleknil kar po klopi pri peči, Topolovec mu pa tudi ni branil.

Med zadnjimi, ki so zapustili gostilno, sta bila Sedmič in Borčev hla-

rec France, ki ju je vodila skupna pot domov.

France je bil nocoj prav dobre in živahne volje. Zmirom je poskušal zapeti kakšno in silil Sedmiča, naj mu pomaga. Res sta zapela, a kakor se sploh petje dveh pevcev v tihi noči na vasi sliši žalostno, otožno, tako je bilo tudi njuno petje kot pogrebni- ca. Sedmič je opazil to, zato ni hotel več peti.

»Ali greš naravnost spat, prijatelj!« vpraša France Sedmiča, ko sta bila že iz vasi in nedaleč od doma.

»Kam la drugam!«

»Ker sva si dobra prijatelja, ti bom nekaj povedal,« reče France.

»Kar povej!« meni Sedmič, ki je sodil da iz Franceta govori vino.

»Zadnjič sta se vidva z našo gospo precej dobro imela,« posmeje se hlapec.

Zdaj je postal Davorin posoren.

»Kdaj?« vpraša je.

»I no, ko gospoda ni bilo doma, oni dan pri večerji.«

»Kaj sva se imela dobro!«

»Tako le prav po domače, ata pa namo sta se šla,« šali se France.

»Kdo trdi to?« reče ostro Sedmič in obstane.

»I kaj se boš tako!« zamahne France z roko, »saj to ni nič takega.«

»Jaz nikoli!« odvrne odločno Davorin.

»Pa saj to ni nič takega, ti praviš, miri ga France, vsak je vesel, kadar pride do pečenke.«

»Če hočeš, da sva še prijatelja, ti prepovedujem take besede,« vzroji Sedmič; »rekel sem ti, da ni bilo nič med nama, kar bi bilo zoper zakonsko zvestobo in menda mi ni treba ponavljati tega še enkrat.«

»No, verjamem ti,« reče France, »a jaz sem omenil to reč, da ti pokažem, kakšna je ta ženska. Ali hočeš videti še nocoj!«

»Kaj!«

»Samo z menoj pojdi! Videl boš, kakšna je baba, če dobi starega dedca za moža — če tega res še sam ne veš!«

Dospela sta do hiše.

Po Francetovem navodilu je Sedmič stopil v senco košatega kostanja blizu konjskega hleva. France je trikrat zaklical pojoč »Lahko noč.« Čez dobrih deset minut so se odprla stranska hišna vrata, iz katerih je stopila ženska. Sedmič je takoj spoznal Borčevko. Stekla je pri konjskem hlevu, kjer je stal Fran-

ce in tam se je takoj pričelo objemanje in poljubljanje kot med zaljubljenici. A Borčevkina ljubezen je vskipela še huje, in če Sedmič ni mogel več gledati ostudnega prizora, povzročil je gnjus, ki ga je z novo večjo silo občutil do te ženske!

XIV.

Minulo je za tem dober teden dni in Sedmič je postalo prebivanje na Golem tako zoperno, da bi bil rajši odšel danes kot jutri.

Odkar se mu je pripetila sramota s psom, darovanim od Mrkača, je bil Borec ves nataktnjen. Vpil je nad hlapci, na katerih obrazih je povsod videl prihuljen in prijeten smeh, pa tudi sicer je skoraj režal nad vsakim, s komer je prišel v dotiko. Pri jedi je bil osoren in ko je bil obed ali večerja končana, je takoj vstal in šel ven.

Tudi Katinka je delala resen strog obraz. Ni govorila in kolikor je pač morala govoriti, bil je proti poslom oduren ukaz, proti drugim prevzetna mrzlost. V občevarstvu s Sedmičem sta bila pa oba izredno kratkih besedi in govorila sta z njim le, čemur se sploh ni dalo izogniti. Iz vseh besedi je bilo pa spoznati, da bi ga ne zadrževala, če bi gost nameraval oditi z Golega.

Samo Justina je bila prijazna z Davorinom. Videlo se je, kot bi se bila deklica oživela od nedelje, ko je povedal oče Mrkač v obraz, da mu ne dá hčere. Sicer je Mrkač že pisal Borecu in mu pojasnjeval vso nezgo-

do ter je Borec za nekoliko obžaloval, da se je dal tistikrat v svoji jezi zapeljati tako daleč, da je preklical Mrkaču dano obljubo iz česar se je dalo sklepati, da je spet voljan hčer izročiti staremu prijatelju, a Justina ta preobrat v očetu ni več tako silno vznemirila. Zdaj je drugo čustvo močnejše vladalo v duši. Ko je videla, da sta oče in mačeha neprijazna s Sedmičem in ker ta ni odšel, smatrala je čisto za gotovo, da ostaja zaradi nje tu in to ji je vedrilo obraz in veselilo srce.

A Justina se je motila, ko je upala, da je ona vzrok Sedmičevega obostanka pri Borčevih. Justina je bila Davorinu simpatično dekle, ker je bila še nepokvarjena in naivna, a da bi se v njem užgala le najmanjša iskrica kakoga močnejšega čuta od priprostega prijateljstva, o tem ni govorila.

Pač pa je Sedmiča zadrževala na Golem Marijanica. Od šestanka pristudenca in od razkritja medsebojne ljubezni je užival sladke trenutke, pijoč med deklinskih ustnic in zroč v bliščbo njenih oči, kjer je odsevala lepa nedolžna duša. Bil je to najlepši čas vsega dosedanjega Sedmičevega življenja in kdor je tudi kdaj ljubil idealno brez primesi vsakih drugih občutkov, bo priznal, da so ti trenutki najlepši izmed vsega drugega in drugačnega uživanja ljubezni!

(Dalje prihodnjaja.)

va preprical italijansko vlado, da je način bojevanja, ki ga je praktical, edino pravi. Javno mnenje v Italiji nikakor ni bilo zadovoljno s taktiko generala Caneva in je zahtevalo hitrejših in večjih uspehov. In na pritisk tega javnega mnenja je vlada fakično hotela izpremeniti dosedanje taktiko in je hotela afriške čete pomnožiti še za en vojni kor. Caneva je pa izjavil, da tudi s to vojno močjo ne more z eno samo odločilno bitko prisiliti Turčije do tega, da sklene z Italijo mir. Tako odločilno zmago si more Italija priboriti edino izven Libije, to je ob evropski obali Turčije.

General Caneva bo torej nadaljeval dosedanje taktiko. Italijanska vlada se bo morala pa odločiti, ali naj vendar že začne s mornariško operacijo ob evropski obali Turčije. Ker pa Italija ni dozdaj uporabila toliko ugodnih prilik, da bi izvedla ta svoj načrt, tedaj je pač malo verjetno, da bi začela zdaj to akcijo.

Italijanski parlament se bo v kratkem peal s tripolitanskim vprašanjem. Zato bo pač dovolj prilike, vsaj pride v razpravo aneksijski dekret, kakor tudi različne interpelacije. Socialdemokratska stranka stavlja na vlado vprašanje, kaj jo je dovedlo do tripolitanskega podjetja. Poslanec Cavagnari hoče izvedeti od min. predsednika, ali ne kaže toliko časa počakati z debato o zunanji politiki, da bo Tripolitanijska popolnoma zasledena. S francosko - italijansko afero se peča interpelacija posl. Eugenia Chiesa. Interpelirali bodo pa tudi zaradi preostre cenzure in zaradi izganjanja časnikarjev iz Tripolitanijske. Vendar bo pa vlada z ozirom na mednarodni položaj previdno molčala. In tako se bodo morali Italijani pač sprijazniti s pregovorom »Potrpljenje je božja mast«.

Carigradd, 18. februarja. Turška poročila pravijo, da je 15. t. m. skušala neka italijanska topničarka pri Mokki zapleniti neki turški čoln. Turški vojaki so začeli streljati, na kar se je topničarka umaknila in iz daljave bombardirala pristanišče, neka mošaja in dve hiši ste bili poškodovani. Isti dan so Italijani bombardirali južno pristanišče ter razrušili del vojašnice.

Milan, 19. februarja. Neka tovarna v Novari je dobila naročilo, da dobavi 200.000 avtomobilskih ocal za italijansko ekspedicijsko armado v Tripolitanijski. Ta očala naj varujejo vojake pred peskom. Iz teh predpriprav sklepa, da bodo začeli Italijani prodirati v notranjo deželo.

Milan, 19. februarja. Na shodu, ki se ga je udeležilo kakih 3000 socialistov in delegatov italijanske socialistične zveze, so odobrili od posl. Turattija predlagani dnevni red proti vojni, v katerem zahtevajo energično opozicijo proti ministru Giolittijevemu in pa, da vlada nazaj vzame aneksijski dekret.

Nekaj o živinozdravniškem tečaju na Vrhniki.

Svoje stališče napram živinozdravniškemu tečaju je »Akad. društvo slov. veterinarjev na Dunaju« razjasnilo v spomenici poslani dež. odboru. Iz te spomenice, ki je bila priobčena skoro v vseh slovenskih listih, ni mogel nihče najti tega, kar nam očita g. dež. posl. Demšar, ki pravi, da je iz nje posnel naše popolno nepoznavanje svoje bodoče odgovornosti polne in važne naloge, da smo mi proti izobrazbi kmeta ter zato nazadnjaki. Spomenica ni bila nikakoli pitijško zavita fraza, ampak jasna in odkrita konstatacija, iz katere bi se tako drobnogleden jurist ne povzel omenjenega očitka. Res je ravno nasprotno. Slov. veterinarji niso proti izobrazbi kmeta za prvo pomoč, ampak ravno narobe; če se nam podtika sovraštvo do kmetov izobrazbe, to je samo neutemeljena in malo honetna psovka. Ljudi za prvo pomoč se da vzgojiti v živinozdravniških samih s predavanji in navodili; to je želja in zaenot naloge vsakega živinozdravnika. Če pa sleherni kranjski živinozdravnik doslej ni izvršil v tem oziru svoje naloge, to ni njegova krivda, kar tudi g. posl. Demšar sam dobro ve.

Ce bi se na Vrhniki vršil tečaj zato, da bi se kmetijske sinove in živinozdravce same poučilo o prvi pomoči, kar bi prišlo v poštev v slučaju sile v domačem in sosednjih hlevih, bi gotovo slov. veterinarji ne bili proti temu, ampak vsak izmed njih in tudi vsak živinozdravnik bi z veseljem pozdravil tečaj ter ga podpiral in slehernega želja bi bila, da bi se taki tečaji pomnožili. — A s sedanjim tečajem je čisto nekaj drugega. Tu notri se namerava producirati »živinozdravniške«, ki bodo v knukrenco sedanjim cenejši in boljšji; vsaj je to pokazala deželnozborska debata dne 17. januarja, kjer se je

izrecno navajalo, da so sedanjí živinozdravniki predragi, da je nekdo računal za cepljenje 4 K, drugi za pol ure kar 11 K in da je tretji kmetu kravo mesto ozdravil — skvaril. Jasen dokaz, da hočejo biti ti gosposdije živinozdravniku stanovski konkurentje!

Drugo in bolj važno kot prvo je to, da se ljudi na tem tečaju ne bo zamoglo zadostno izobraziti, da bi bili vsaj deloma kos nalogi, ki si jo bodo prisvojivali. Ne bodo se držali samo porodništva in prve pomoči, ampak polotili se bodo s svojo neuko roko vsega mogočega, ne za to, da bi pomagali, ampak, da bodo plačani. Gotovo je, da se tem slušateljem hoče dati pooblastila in izpričevala za zdravljenje in prav tako gotovo je tudi, da bodo v tečaj vstopali dose-danji skrivni mazači, ne zato, da si pridobijo znanja, ampak, da si odnesejo s tega kurza »patente« za svojo »obrto«. Torej mesto skrivnih — koncesionirane mazače! Škodljivosti mazačev za kmeta ne bomo dokazovali, ker to poznajo vsi dobro tudi gospod, ki trdi, da so to »izvrstni doktorji«.

Ce se nam pa očita oskornost, sebičnost in strah pred kmetovo izobrazbo, bi pa opozorili one, ki nas s tem psu-jo na dežele, kakor je Češka, Svica in Danska. Tu stoji živinozdravnik sam vsaj na taki višini izobrazbe o zaslinnem zdravljenju, kakor bodo vrhniški absolventje in ravno ti živinozdravni nudijo živinozdravniku najsičajnejši gmetni ob-stanek. Evidentno je, da se tudi mi želimo izobraženih kmetov. Izobražen kmet ne bo čakal v potrebi in tudi ne bo šel k mazaču po pomoč, ampak tja, kjer jo ima najpoprej pričakovati t. j. pri živinozdravniku. — To torej v odgovor na očitjanje, da smo proti izobrazbi kmeta.

Kar se pa tiče groženj z drž. pravnikom, je imela ta sličen efekt, kakor kak ponesrečen dovtip.

Ce se vam očita »Unverfrorenheit«, je to psovka, ki nas čisto nič ne znači, ampak pove nekaj popolno drugega; kaj, to naj pa g. grof Barbo sam ugane.

Ce se nam bodo odvzele podpore, bomo lahko pač rekli, povedali smo svoje mnenje in bili smo zato kaznovani. Lahko se pa zgodi, če se pret-nja glede podpor uresniči, da se bo v hodoče na Kranjskem pečali s živinozdravništvom samo absolventje vrhniškega tečaja.

Ce se pa trdi, da bo naša krivda, če tečaj na Vrhniki ne bo »na primerni znanstveni višini« se nam pa zdi ta trditve smešna. J. P.

Sodnijski panama v Ptuj.

(Drama v petih dejanjih.)

I. dejanje.

(Dejanje vrši se v Svicariji ptujskega ljudskega vrta; sujet, posnet iz »Tagespost« z dne 21. marca 1904, št. 81.)

Banket v proslavo e. kr. sodnika dr. Fr. Glasa, odlikovanega z viteškim križem Frane Josipovega reda. Zbrani slavljenci čestitajo, ker je ravnokar izvršena inspekcija po dr. Ig. Pevetz, e. kr. sodnem svetniku, dognala vzoren red in izredno nadarjenost slavljenca za vodstvo sodnije.

Dr. Ignac Pevetz poudarja v slavnostnem govoru, da dr. Glas izredno deluje in se svojemu poklicu žrtvuje; v bodoče naj se življenja bolj veseli. (Bučen aplavz.)

Dr. S. vlt. Fichtenau govori kot 33letni veteran; izvaja razvoj sodstva v Ptuj, slavi prednike, ki so vsi že visoka dostojanstva dosegli, poudarja, da se je začelo pod dr. I. Pevetzem streljanje na sodnike, tako da mora sedaj sodnik biti ne samo dober jurist, nego diplomat. (Urbobesni heil.) Govore še drugi govorniki.

Dr. Glas se ginjen zahvali.

Družba se razgreje; med splošno pijanostjo pade zavesa.

II. dejanje vrši se v porotni dvorani e. kr. okrožnega sodišča v Mariboru dne 13. marca 1908, torj 4 leta pozneje; sujet posnet iz »Tagespost« z dne 15. marca 1908, št. 74.)

Obtožen je slovenski pisarniški pomočnik K. W. z dvema tovarišema hudodelstva uradne poverbe in goljufije, češ, da so nekaj let pri e. kr. sodnijski v Ptuj kradi in defravdirali kolke v vrednosti nekaj nad 246 K.

Državni pravdnik si prizadeva na vse kriplje, da bi vse obdolžence v najostrejšo kazen spravil; na svojo žalost mora proti Slovencu K. W. tožbo umakniti; tudi glede drugih dveh obdolžencev ga porotniki v Mariboru na cedilo pustijo, spremenivši kvalifikacijo v prilog obdolžencev in skrivši poverbe ali defravdirani znesek pod kriminalni mejnik, tako da se ta dva obtožena samo prestopka kriva spoznata. V teku porotne razprave izjavi obtoženi F.: Ich kann den W. gar nicht antasten; ich habe diesen Weg, den W. zu belasten, nur eingeschlagen, und dem H. Untersuchungsrichter zu beweisen, dass beim Pettauer Bezirksgerichte schon

seit 20 Jahren Stempel veruntreut werden.

Silno ogorčenje med poslušalci in med porotniki.

Javni obtožitelj napravi strašno klaverno obraz, se prička z zagovornikom ter se s potrjim srcem odstrani iz sodne dvorane.

Zagrinjalo pade.

Misc-en-scène med II. in III. dejanjem.

Dr. Glas, dr. Ignac Pevetz in dr. S. pl. Fichtenau imajo prijateljski sestanek po tej porotni razpravi.

Dr. Glas (precej potrj proti svojima prijateljema): Ta prokleta zadeva s temi defravdiranimi koleki! Zna mi vendar škoditi v moji karieri, posebno ker se je sedaj izkazalo, da pred 4 leti vendar pri ptujskem sodišču ni bilo vse tako v sijajnem in vzornem redu, kakor se je na zgoraj poročalo. Odličovanja mi sicer ne bodo odvzeli; pa če ti preklicani slovenski časniki stvar na veliki zvonce obesi, bom imel sitnobe!

Dr. Fichtenau: Tudi jaz sem se blamiral, ker sem pri banketu dne 18. marca 1904 v Svicariji vaju tako v zvezde koval. Treba mi je bilo, si tako prste osmiliti!

Dr. Ignatz Pevetz: Ali sta vidva čudaka! Mislita, da to enemu ali drugemu kaj škoduje! Mar nimamo »Volksrat«, ki nas ščiti in iz vsake zagate in »schlamastike« spravi! Glejta! Tudi takrat, ko sem bil jaz predstojnik sodišča v Ptuj, ni bilo vse v redu. Dokaz temu sindikatna tožba, ki sta jo naperila proti državi in meni zakonska Blaž in Veronika Čuš iz Hlaponce leta 1910. Res je sodišče tema zakonskima krivico delalo in škodo povzročilo. Jaz sem se v Trstu izgovarjal, da nisem mogel vsakega referata prečitati in pregledati. To je vleklo. Izmazal sem se imenitno iz te kočljive in mučne pravde.

Res, da sta ta zakonec poleg izgube zemljišča morala še ogromne stroške plačati. Toda kaj to meni mar! Pri sindikatni razpravi na Dunaju so se nekateri odločili akti »odstranili«, tako, da se tožiteljev (Čušev) zastopnik ni mogel na te »izgubljene« akte sklicevati. Probatur est. Zastopnik je bil razun tega še od mene radi žaljenja časti tožen in je moral plačati globo 900 kron. Prav se mu godi, temu slovenskemu fal... pardon, sem hotel reči odvetniku! Jaz sem vkljub temu postal nadsvetnik v Gradcu in upam še postati dvorni svetnik na Dunaju.

Ministru dr. Kleinu, kojega je pokojni državni poslanec I. Žičkar interperiral v državni zbornici dne 12. junija 1903 in 29. novembra 1904 radi te Čuševe zadeve, so sestavili in podtaknili tak odgovor, da se je vsa krivda zvalila na zakonska Čuš in njihovega zastopnika. Končno je bil minister dr. Klein tako previden, da je ta odgovor prečital v zbornici šele 2. oktobra 1906, torej po smrti poslanca I. Žičkarja. Poslanec I. Žičkar si naj na onem svetu klobase zavije s tem ministrskim odgovorom, če jih ima. Odgovor je »Musterbeispiel« diplomatske zarukanosti. Sedaj je mirna Bosna. Znati se mora! (Poje):

Kaj nam pa morejo, moreje, morejo? Kdo jih je vgnal?

Nič nam ne morejo, morejo, morejo! Saj smo jim dal!

(Vsi trije): Kaj nam pa morejo, morejo, morejo? i. t. d.

Zavesa pade.

III. dejanje.

(Vrši se 19. novembra 1910 v nemškem Vereinshausu povodom odhodnice e. kr. sodnega svetnika dr. Glasa (sujet posnet iz »Tagespost« z dne 23. novembra 1910, št. 323.)

Zbran je pod načelstvom župana I. Orniga ves občinski svet in ostala Ornigova klika, da slavijo odhodnico dr. Fr. Glasa, ki je imenovan deželno-sodnim svetnikom v Gradcu. — Občinski svet ga je imenoval častnim občanom mesta Ptuj, izroči se mu dotična diploma.

I. Ornig proslavlja Glasovo 14-letno plodono delovanje v Ptuj; bil je odkrit pijatelj Ptujčanov, zaščitnik ubogih in tlačanih, idealen svetnik, pravičen proti vsakemu, tudi najodkritosrčnejši prijatelj in svetovalec I. Orniga je bil ter mu stal ob strani v težkih dneh. (Bučen aplavz.)

Dr. Petrovič, začasni vodja, slavi Glasu kot najboljšega šefa in plemenitega človeka; v tisoč slučajih otiral je solze teptanim; veselo se impozantnega števila zbranih, kar je čast vsej sodnji, objublja, da bodo vsi sodniki v Ptuj smiraj v smislu dr. Glaser poslovali. (Frenetični heil.)

Dr. pl. Fichtenau (menda sedaj že 40letni vetran) slavi odhajajočega kot prijatelja nemškega okrajnega zastopa in pospešitelja sirotinških sester.

Govore še drugi govorniki v istem ditirambičnem slogu.

Dr. Glas, ves ginjen, se zahvaljuje vsem predgovornikom, posebno svojemu najdražjemu prijatelju I. Ornigu, želeč, da ostane Ptuj vedno moderno nemško mesto.

(Strömischer, nicht endenwollender Beifall.)

Ko so proti jutru že vsi slavili s slavljenim vred popolnoma vinjeni, pade zavesa.

IV. dejanje.

(Vrši se v sodni dvorani v Ptuj, oziroma pred stanovanjem samomorilca e. kr. kancelista Bartscha, meseca januarja 1912.)

Prišlo se je na sled velikanskim poverbam papularnega denarja pri e. kr. okrajnem sodišču v Ptuj, v prvem hipu se konstatira škoda nad 10.000 kron; mogoče se bo prišlo še do večje svote. Zmedenost in pobistost v nemčurskem taboru splošna, ker je žal, velika večina poverbenih svot bila ukradena in defravdirana pod vodstvom dr. Fran Glasa. Kancelist Bartsch se zapre v svojo pisarno in se ustrelji, da mahoma izdihne svojo dušo. Ženo, prestrašeno in zmučeno ter v nezvesti tavajočo od pogreba, primeta pred hišnimi vrati dva redarja in jo peljeta v zapor.

Zavesa pade.

V. dejanje.

Režiser stopi na oder in izjavi: Cenjeno občinstvo! Igra se ne more nadaljevati ker je prevzel režijo e. kr. državni pravdnik v Mariboru. Poslednje, V. dejanje, bo polno pretresljivih in presenetljivih prizorov in zapletljajev. (Občinstvo mrma in žvižga.) Katastrofa bo tem impozantnejša, ker sodeluje tudi državni poslanec Vincenc Malik, ki se posebno zanima za ptujske sodne razmere. (Zivio.)

Tudi slovenska državna poslanca dr. Karel Verstovšek in Miha Brenčič sta se zaklela, strmoglaviti in na tožno klop sprostiti justičnega ministra dr. vit. Hohenburgerja, če bi se utegnili pripetiti, da bi slovenski mladoletni varovanci škodo trpeli radi defravdicije kancelista Bartscha in tovarišev ali če bi to škodo morala trpeti država, a ne tisti Volksratovi protežiranci, ki so z lažnjivimi poročili o sijajnem uspehu sodne inspekcije a la dr. Ignac Pevetz, e. kr. dvorni svetnik, zakrivali ta sodnijski — panama. (Izborni!)

Zavesa pade.

Abditus.

Zločini v čenstohovskem samostanu.

II.

Pred par dnevi smo priobčili nekatere zanimive točke iz obtožnice meniha Damasa Macocha. Ker je igral pri celi aferi glavno vlogo, govoriti tudi večji del obtožnice o njem. Ostali del se pa tiče Helene Krzyżanowske in menihov Olesinskega in Starzewskega.

Ispoved Helene Macochove.

Helena Macochova je v preiskavi odločno tajila, da bi bila sokriva umora svojega moža in tatvine denarja iz samostana. Ravnotako je tajila, da bi vedela za ponarejene mrtvaške listine in matrike. Glede svojega razmerja z Damasom je povedala sledeče: Z Macochom sem se seznanila pred osmimi leti, ko sem vstopila po končanih štirih gimnazijskih razredih v službo kot telegrafistka. Tedaj je prišla v Čenstohov, da se pri Damasu izpove. In takrat jo je Damas v spovednici povabil na sestanek »na Valech«. Tam se je z njim sešla, kajti rada se je zabavala z gosposdi in Damas se je napram nji jako kavalirsko obnašal. Par dni nato je prišel Damas v Lod ter jo obiskal v njenem stanovanju. Od tega časa jo je vedno obiskoval in v teku pol leta je postalo njeno razmerje intimno.

L. 1908. se je preselila v Varšavo, kjer ji je najel Damas sobo s posebnim vvhodom. Vsak teden dvakrat je ostal pri njej čez noč. Pozneje ji je najel stanovanje v Čenstohovu v Jeruzalemskem dvorednu. Tam jo je žestokrat obiskaval ter ji dajal večje znanke, tako da je dala v hranilnico 5600 rubljev ter plačala za svoje stare dolge v znesku 5000 rubljev. Za potovanje v Avstrijo ji je dal Damas 1000 rubljev. Ko ga je vprašala odkod ima toliko denarja, ji je pripovedoval, da ima denar še iz časa, ko še ni bil v samostanu. Pozneje ji je pa pravil, da imajo denar v samostanski blagajni skupno in da si ga lahko vsakdo vzame. Ko mu je Helena ugovarjala, da je v samostanu uvedena komunna, je rekel Damas, da obstoji komunna v tem, da se v samostanu vrata prej zapirajo, da bi se samostanski ljudje ne potepali okoli. Pravil ji je o življenju redovnikov ter trdil, da ima vsak izmed njih po več ljubie, navadno omočenih žensk, Damas je Heleni večkrat nasvetoval, naj postane njegova žena; a ko ga je

opomnila na njegov stan, je ogorčeno izjavil, da vrže od sebe redovniški habit. V svoji izpovedi je priznala, da sploh ni ljubila Damasa, temveč da se mu je udala samo zaradi tega, ker se je za časa njenih slabih finančnih razmer obnašal napram njej kavalirsko. Za vsak trenutek ljubezni ji je dajal dragocenosti in je vedno zato skrbel, da njena denarnica ni bila prazna. Nadalje je priznala, da ji je Damas preskrbel listine za poroko z Vavlavom Macochom. Tedaj je sklenila, da se poroči, ker je povzročalo njeno razmerje z menihom javen škandal in je začel neki list priobčevati vesti o razuzdanem življenju čenstohovskih menihov. Po njenem mnenju je Damasu šlo predvsem zato, da bi se poročila s kakim njegovim sorodnikom z imenom Macoch, da bi se pri eventualnem škandalu branil s tem, da je zmota in da se gre za škandal njegovega sorodnika. Vavlav Macoch je bil dober mož, vendar pa zelo zadolžen. Ker je hotela Helena končati svoje razmerje z Damasom, se je poročila z Vavlavom. Novoporočenca sta se na vso moč zaljubila drug v drugega, toda Vavlav jo je kmalu začel sumničati. O ponarejanju matrik in listin ter o tem, da je Damas ubil njenega moža, ni ničesar vedela — nasprotno, verjela je Damasu, da je Vavlav vsled finančnih težkoč pobegnil v Ameriko.

Vzroka, zakaj je Damas umoril njenega moža, ne ve, pač pa domneva, da je to storil zaradi tega, ker ni hotela Helena, odkar se je omožila, imeti še nadalje z njim razmerja. Pri nadaljnem zaslišanju je pa priznala, da je, ko je našla potne liste Vavlave, prišla na to, da ji Macoch ni povedal resnice, ko je pravil, da je Vavlav pobegnil v Ameriko. Tedaj je prišla Damas in ta ji je priznal, da je ubil Vavlava zaradi tega, ker je bil pustolovec in nehvaležen človek. Pravil ji je tudi, da je truplo spravil iz samostana. Helena je vse to povedala svojemu bratu v Čenstohovu. Vavlav ni imel Damasa rad. Po umoru jo je Damas zopet pregovarjal, naj ga vzame, toda ona ga ni hotela.

Ljubice patrov Isidorja in Basila.

Po daljšem poizvedovanju se zasledilo, da je imel p. Isidor Starzewski ljubico Stefanijo Malzovo, hčer samostanskega godbenika, s katero je imel l. 1909. otroka. Ko je imela poroditi, jo je poslal v Varšavo, kamor ji je tudi pošiljal denar. Govorilo se je tudi, da je imel tudi Basil Olesinski ljubico, kar se je prijorju Reimann večkrat povedalo.

Ispoved p. Isidorja Starzewskega.

Starzewski je priznal, da se je seznanil z Macochom l. 1900, ko je vstopil v samostan, toda sprijaznil se je z njim šele l. 1907, ob istem času, kakor z Olesinskim. Starzewski trdi, da ni vedel za ljubavno razmerje Damasa s Heleno; vendar se mu je pa nekaj zdelo in sicer zaradi tega, ker Macocha ni bilo nikdar v samostanu, kadarkoli je prišla Helena v Čenstohov. Videl je tudi, kako je Macoch poljuboval Heleno. Vedel je o vseh namerah Damasa glede poroke Helene s Francem, oziroma Vavlavom. Nadalje trdi Starzewski, da ni vedel za umor Vavlava Macocha, ker je dobil meseca julija 1910 neomejen dopust, dokler ne dobi novega mesta. Kakor Macoch, tako je tudi Starzewski iskal prilike, da izstopi iz samostana. Starzewski je bil na dopustu pri svojih starših in od tam je pozval Macocha, naj se skupno dogovorita o nadaljnjih svojih načrtih.

Macoch mu je takrat pripovedoval, da napravi škandal novemu prijorju zato, ker mu ni hotel dati dopusta. Z Macochom sta se vrnila čez Krakov in Varšavo ter si iskala kako službo. V Čenstohov sta prišla 3. septembra. Dan na to je odpotoval Macoch in od tistega časa ga Starzewski ni več videl. Po potovanju v Krakov, mu je Macoch prigovarjal, naj gresta skupno v Ameriko, toda to mu ni ugajalo. V pismih, ki jih je pisal Macoch Starzewskemu, ga je prosil, naj dobi od čenstohovskega policista vojaški list Zalogov. Starzewski je priznal, da je poslal Macochu znani dve brzojavki. Ko je slišal o umoru, je takoj mislil, da je Vavlava ubil Damas. Ker se mu je Macoch smilil, mu je poslal ono pismo. Številka 31 v pismu je pomenjala številko kočijaža, ki je prvi javil policiji dogodek z divanom. Napredno je brzojavko odpeljal, je Damas dvakrat ispovedal.

Starzewski taji, da bi bil kradel iz samostanske blagajnice. Priznati tudi ni hotel, da je naročal ključce in taji, da bi skupno z Macochom iznenadil Olesinskega, ko je kradel denar. Trdil je, da mu je popolnoma zadoščal denar, ki ga je redno dobival. Zganje, vino in kajnak — bil je notoričen alkoholik — je dobival s vednostjo prijorjevo.

Končno je Starzewski priznal, da je imel po končanem razmerju s Stefanijo Malzovo drugo ljubico, to da ga baže ni nič stala, ker je bila

smožena in premožna. Imena ni hotel povedati.

Basil Olesinski.

Menih Olesinski je obtožen, da je ukradel zapuščeno p. Bonaventure v znesku 5000 rubljev. Taji pa vse. Trdi, da je našel v celici p. Bonaventure 15.000 rubljev, ki jih je oddal prijorju. Če Damas govori o tatvini 5000 rubljev, tedaj jih je ukradel sam.

Kot čuvaj nad blaginjo je imel pravico dajati duhovnikom po 10 rubljev na dan. Samo enkrat je dal Macochu predjuma 50 rubljev in sicer za svatbo Heleni.

Macoch preklicuje svoje izpovedbe.

Po polletnem zaporu v Pietrkowu je kar naenkrat Macoch izpremenil svoje izpovedbe glede tatvine s. mostanskega denarja in zapuščeno p. Bonaventure. Trdil je, da je napačno sumničil tatvine Olesinskega in Starzewskega kakor tudi ključavničarja Pertkiewicza, da je ponaredil ključ. To je baje napravil iz strahu, da bi on sam ne postal sumljiv tatvine biserne krone in obleke Mate-re božje. Vseled tega je one osumničil, da bi ne bil vsega on sam pravec. Ta dva si je vsled tega izbral kot žrtvi, ker sta bila z njim spriznajena in ker sta bila obenem z njim na sumu. Sploh pa o tatvini denarja iz blaginje in o tatvini 5000 rubljev nič ne ve. Heleni je baje dajal denar, ki ga je dobival od božjepotnikov za maše. Takega denarja je dobil 22.000, maš je pa bral za 800 rubljev.

Tajna korespondenca v zaporu.

21. avgusta 1911, ko je bilo zaslišanje končano in ko so akt odpotali drž. zastopniku, se je dogodil nekaj nepričakovane. V pietrkowskem zaporu so našli pohojeno pismo v poljskem in latinskem jeziku, katerega vsebina je pričela, da je to tajna korespondenca v zadevi Macochovi. Pismo so izročili izvedencem, ki so konstatirali, da je pismo pisal Starzewski. Ta je tudi priznal, da je dopisoval z Macochom, odkar je bil ta zaprt. Obenem je pojasnil nekatere nejasne točke v pismu. Iz pisma je bilo razvidno, da je Starzewski prosil Macocha, naj preklicuje svojo prvotno izpovedbo, da je kradel iz blaginje. »Jaz se nisem nikdar ničesar dolžil in posebno ne, kar se tiče ključev. V Krakovu so te nalogali. Izpovedbo lahko prekličem. Ene ključa ti je napravil Pertkiewicz, druge nekdo drugi. Treba mu je reči, da je ključ napravil, da pa ne ve, čemu. Ti rečeš, da je od spovednice in da ga je napravil neki neznanec, ki je že onstran mej. Tako bo Pertkiewicz oprostjen. Končno se pa varuj, da ne boš več rekel »tatvina« — temveč govori o mašah. Isterjaj, procentih itd. Z eno besedo: Utaji vse. Za to te prosim v imenu vseh svetnikov. Sebi ne škoduješ, a meni pomagaš. Priporočam te varstvu srca Jezusovega. Želim, da boš pogumen in da izvedeš to heroično delo, za katero te prosim.«

Načelnik zapore Grabski je dal nato preiskati celico Starzewskega in našel 38 pisem. Starzewski je pokleknil pred Grabskega, mu poljubljal roko ter ga prosil, naj uniči pisma, ker sicer bo on uničen. Priznal, da so ta pisma pisal. Macoch je rekel, da ga je k temu zapeljal Starzewski. Macoch je končno priznal, da je vse res, kar je prvotno izpovedal. Pojasnil je tudi, da pomeni beseda aur. v nekem pismu zlate novce, ki sta jih Macoch in Starzewski vzela Heleni, predno so jo zaprli.

Štajersko.

Ta pa zna! V novi cerkvi pri Celju je bila v gostilni Andreja Škofleka plesna veselica, katere se je udeležil tudi kaplan Mihael Golob. Na plesu so morala biti jako čedna dekleta, kajti kaplan Golob je plesal, da se je vse kadilo, plesal na žive in mrtve, plesal toliko časa, da se je godcu harmonika potrla. Kaplan je bil v takem ognju, da ga je godčeva nesreča strašno ujezila. Ker se nad potro harmoniko ni mogel anesti, je pa godcu pripeljal nekaj krepkih zašušnic. Razžaljeni godec je šel drugo jutro v župnišče, da bi zahteval zadoščenja za nezasužene zašušnice. Kaplan pa mu ni dal zadoščenja, marveč ga je še v župniščen tako premikastil in pretepel, da se bo imel zagovarjati pred sodiščem.

Drobne novice. V Mariboru je predpustni čas že zahteval dve žrtvi. Kadetni šoli v službovanje dodeljeni infanterist Jos. Koejan je za ponarejenim podpisom šolskega zapovednika izvalil peku Vitlačilu 85 K in se posvetil predpustnemu veselju. Ko so ga prijeli, je imel samo še 37 K. — Pešak 26. domobranskega polka Adolf Zavrin je celo noč prekrokal, potem se je pa v mestnem parku ustrelil. — Na Bregu kraj Celja je padel z odra pri neki novi stavbi zidar Mihael Jelen in se je na mestu ubil.

Koroško.

Davek od letoviščarjev. V seji koroškega deželnega zbora se je vložil zakonski načrt glede davka, katerega bi morale plačevati koroške občine od letoviščarjev. V tem načrtu je določeno, da plača vsaka občina od vsakega letoviščarja po 5 vinarjev na dan. Zoper ta nov davek, ki bi občinam naložil težko breme, kajti za vsakega tujca bi znašal vsa celo sezijo okrog 7 K, so vložile vse prizadete občine oster protest. Letoviščarji na taksa, ki jo morajo plačevati tujci, občinam znaša za odraslega za celotno sezijo 8 K za vsakega otroka pa 4 K. Za ta nov davek bi torej niti ta letoviščarji niso zadostovali, in bi morale občine, posebno, kjer bi bilo med letoviščarji več otrok iz svojega doplačevati. Ta zakonski načrt je bil izročen v deželnem zboru pravnemu odseku in pride v kratkem do odločitve.

Stavka dimnikarjev v Celovcu. Stavka dimnikarjev v Celovcu še vedno traja. Poskus dimnikarskih mojstrov, da bi nadomestili stavkujoče z delavci z dežele, se je ponesrečil in bodo primorani se pogajati s stavkujočimi.

Nesreča v kamnolomu. V kamnolomu v bližini Velke se je utrgala velika kamnita stena. Kamenje se je valilo na mesto, kjer so bili delavci, ki pa so se vsi pravočasno umaknili razun O. Gradišnika, kateremu je zmečkala skala desno nogo in ga ranila tudi na glavi. Gradišnika so težko ranjenega odpeljali v bolnišnico v Volšperk.

Primorsko.

Iz notarske službe. Notar Anton Justi je prestavljen iz Buzeta v Volosko-Opatijo.

Protestni shod proti novemu štatutu in volilnemu redu za mesto Gorico se je vršil v nedeljo dopoldne v dvorani hotela Central. Shod je bil dobro obiskan. Navzočih je bilo okoli 600 ljudi. Predsedoval je dr. Medvešek, o mestnem štatutu in volilniku je imel obširno poljuden govor dr. Dinko Puc. Obrazložil je vse nakeane laških mogotcev z municipija, katere imajo s tem načrtom. Navzoči so pazljivo poslušali in dajali krepkega duška ogorčenju nad namerami gospodujoče klike. Laški mešanec bi volil po trikrat, Slovenec, le redko, v najboljšem slučaju dvakrat, drugače pa bi delali z volilne slovenske narodnosti kar bi ravno hoeli. Izključeno je po tem volilniku, da bi Slovenec kdaj prišel v mestno zastopstvo. Govornik je žel za svoj lepi govor obilo pohvale. Govoril je potem o volitvah v mestni zastop drug govornik. Sprejeta je bila resolucija ki v ostrih besedah zavrača načrt novega štatuta in volilnika za Gorico ter poziva vse deželne poslance, naj preperejo laško nakano, da bi postal ta načrt kdaj zakon.

Občinske volitve v Sempasu. Pri občinskih volitvah v Sempasu so zmagali naprednjaki. Občina je bila v klerikalnih rokah. Naprednjaki so po hudem boju zmagali v vseh treh razredih. Pod Čavnom se dela dan!

Umor v Opatiji. Včeraj, ravno opoldne se je zgodil prav v središču Opatije umor. Pred kratkim je prodal neki Andrija Tupi nekemu Srbu Ninkoviču trgovino drobnarije, ki je nastanjena v hiši, kjer je kinematograf »Riviera«. Radi plačila so nastale pozneje neke difference, katerim je sledila tožba. Včeraj opoldne je prišel omenjeni Tupi k Ninkoviču v trgovino, kjer se je vnel prepir. Ninkovičeva žena je šla poklicat orožnika, ker se je bala, da se kaj zgodi. Ko se je vrnila, je bil njen mož že ustreljen in je ležal mrtev na tleh. Tupi ga je v prepiru ustrelil z revolverjem. Morilec je pobegnil, ne ve se kam. Orožniki so bili takoj na vse strani avizirani. Morilec je male postav, kakih 35 let star, ima črno brado in črne navihane brke in je črno oblečen.

Nov brzovlak Divača-Pulj. S 1. marcem vpelje južna železnica nov brzovlak med Divačo in Puljem, ki bo imel zvezo z dunajskim brzovlakom, ki odpelje z Dunaja ob 7 uri 20 minut in bo prišel v Pulj že ob 8. uri 27 minut dopoldne.

Volitev v občinski svet v Gradežu se vrši sredi meseca marca. Govori se, da se bodo stranke zedinile in da bodo voljen za župana zopet dr. Marchesini.

Umrli je v Trstu 59letna gospa Barbara Volpič, roj. Konda, soproga lastnika Volpičevega hotela v Trstu.

Tatvina v tržaški mestni plinar. Delavca, 15letni Alojzij Bere iz Vidna na Laškem, in 16letni Ivan Lipert sta preplezala 4 m visok zid mestne plinarne v Trstu, vdrla v skladišče za stroje. Odnosla sta čez zid 15 strojnih delov, ki so vredni 1160 kron. Te strojne dele sta prodala starinarju Avgustu Verčonu v Trstu za 35 kron. Policija je vse tri aretirala in izročila sodišču.

Vlom v blaginjo. Nesnani tatovi so vladili v trgovino Smolara v Trstu na cesti delle Poste. Glavna vrata so odprli z ukradenim ključem. Navrtali so blaginjo, in sicer z nekimi popolnoma novimi orodjem, ki je podoben škarnjam. Iz blaginje so odnesli 4500 kron. 2000 kron, ki so bile pod tresorjem, pa vlomilci niso mogli doseči.

Aretirana ponarejalca denarja. V nedeljo se je posrečilo tržaški policiji, da je aretirala dva jako rafinirana, mednarodna ponarejalca denarja. Eden izmed obeh je Francoz, drugi Italijan. Pri njih so dobili za 1500 kron ponarejenih frankov in angleških funtov. Eden je doma iz Marselja, Josip Basso, drugi iz Monte Grimani, Josip Rattini. Znamenita je predzgodovina obeh ponarejalcev. Prvi je preživel skoro cel čas svojega življenja v ječah. Zadnji kazen je preстал zaradi ponarejanja denarja — 5 let — v Italiji. Drugi je bil zadnjič obsojen pred porotniki v Trstu zaradi uboja na 4 leta ječe. Oba sta bila že tudi skupaj v moški kaznilnici v Gradišču. Skupno sta ponaredila že veliko tujega denarja. Katerega sta oddala po največ v Orientu. Franki in funti so izborne ponarejeni in se ločijo od pravih samo po teži. Vrh tega so dobili pri aretiranih načrt novega universalnega vlomilnega orodja in sicer neke vrste škarje, s katerimi se odpro skoro vse, še tako komplicirane ključavnice.

Roparski napad na 86letno staro. V nedeljo zvečer je napadel v stanovanju oddajalke prenočišča Pisak, 86letno lastnico prenočišča Uršula Pisak, 26letni delavec Josip Franceschini, ker mu ni hotela posoditi 2 kroni. Vrgel jo je ob tla, pokleknil ji je na prsi in ji zažugal, da jo zadavi, če mu ne da 200 kron. K sreči je prišla v tem trenutku domov Pisakova sosedka, ki je slišala na pomoč klice in preprečila napadalca. Franceschini je polgnil, Pisakovo pa so odpeljali v bolnišnico, kjer so konstatirali, da ima udrt preni koš in težke poškodbe na glavi.

Nesreča. Zasedla se je v Trstu 26letna zasebnica F. Lončarjeva zaradi nesrečne ljubezni. — Finančni paznik Franc Jazbinšek je padel v neki hiši na Barriera vecchia tako nesrečno po stopnicah, da si je zlomil desno ključnico in se nevarno poškodoval na glavi. Odpeljali so ga v bolnico. Nesnani tatovi so vlomili v poletno vilo Ernesta Pibra pri Opčini. Izpraznili so vsa predala in odnesli tudi precejšnjo zalogo živil. Koliko znaša škoda, še ni dognano, tudi o vlomilcih ni še nobene sledi.

Kriza v občinskem svetu v Pulju. Člani četrtega volilnega razreda občinskega sveta v Pulju, ki je določen izključno za zastopnike vojne mornarice in člani druge sekcije prvega volilnega razreda, v katerem so izključno državni uradniki, so podali demisijo. Vzrok demisije je spor z odsekom za plinarstvo. Ta odsek je odklonil zahtevo vojne mornarice, ki je zahtevala, da ima tudi pri upravi mestne plinarne svojega zastopnika.

Dnevne vesti.

Malopojasnila bi bilo treba. V e. kr. volilni komisiji za volitev v trgovsko in obrtniško zbornico sedi tudi krojač Ložar. Prav umestno se nam zdi, da vprašamo, kako vloga je igral Ložar pri tistih sleparijah, ki so jih klerikale pod Kregarjevim vodstvom uprizorili pri volitvi v trgovsko in obrtniško zbornico l. 1909. Nečemo trditi, da se je Ložar teh sleparij in falsifikacij osebno udeležil na kazniv način, a nekaj je imel zraven opraviti in nekaj je vedel o teh sleparijah in goljufijah, a je to vse prikril in zamolčal. Zaradi tega se nam zdi čudno, kako more biti taisti Ložar sedaj član e. kr. volilne komisije. Malopojasnila bi bilo vsekako treba, zakaj, če je kdo vedel za sleparije, ki so se zgodile pri zadnji volitvi, in je o tem molčal, potem pač ni več vreden, da bi bil zdej član e. kr. volilne komisije!

Shod ljubljanskih državnih uradnikov. Združene organizacije državnih uradnikov sklicujejo na nedeljo, 25. t. m. ob 11. dopoldne v hotel »Ilirija« shod ljubljanskih uradnikov. Edina točka dnevnega reda je: Upravičevanje ljubljane v višji razred aktivitetnih doklad. Ker odbor ne razpolaga nobenih vabil, pozivlja vse ljubljanske stanovske tovariše tem potom, da se shoda polnoštevilno udeležijo. Le s složnim in mogočnim nastopom moremo svojim resolucijam in delovanju organizacij priboriti zaželjen uspeh. Vsi na shod!

Strogi cenzorji. Klerikalni učitelji imajo baje stroge cenzorje pri sprejemu novih članov v svoje društvo, tako s ponosom zatrjuje včerajšnji »Slovenec«. V podkrepitve svoje trditve navaja, da so bili pri zadnji odborovi seji »Sloškovce zveze« trije priglasi učitelji odklonjeni, dva pa izključena. Da obeša »Slovenec« takšne malenkostne stvari na veliki zvon ter jim skuša

dati veliko važnost, je dokaz, da se take odklonitve le redko dogajajo v klerikalnih vrstah. Saj je vsemu svetu znano, da obstoji vsa Sloškovarja iz samih odpadnikov in renegatov in da so tudi v klerikalni strani razen duhovnikov večinoma samo takšni posevnetjaki, ki so iz koristnosti zapustili napredne vrste ter se pridružili klerikalcem. In če so sedaj klerikalni učitelji par takih renegatov odklonili, kaj pomenja to? Da se gospodje že boje za svoja korita! Je pač že premalo korit, zato se koritarji boje novih aspirantov. Pač vedo, da pristopajo v njihove vrste sami taki ljudje, ki bi se radi vnesli k polnim loncem. In ker je pri teh loncih že polno jedcev, navdaja le-te bojazen, da bi novodošleci ne odjedli kaknega grizljaja že privilegiranim koritarjem.

Kako postopajo klerikalci. Te dni so se vršile v neki občini, ki ima klerikalnega župana, občinske volitve. Proti županu se je pojavila močna opozicija in bati se je bilo, da pri volitvah ne prodressvojimi kandidati. Prišel se je skrutinij in pokazalo se je, da ima opozicija vse šanse za zmago. In kaj je storil klerikalni župan vkljub protestu vladnega zastopnika? Proglasil je za neveljavne vse glasovnice, ki jih je dala opozicija natisniti z imeni svojih kandidatov. In ko je župan uvidel, da tudi te razveljavljene glasovnice ne morejo preprečiti zmage opozicijskih kandidatov, je dal po volilni komisiji erostavno proglasiti, da so neveljavne sploh vse opozicijske glasovnice. Z ozirom na ta sklep se je vladni zastopnik takoj odstranil od skrutinija, češ da ne more biti navzoč pri takih nepostavnostih. Sedaj smo radovedni, če bosta deželna vlada in deželni odbor razveljavila dotične občinske volitve ali bosta mirno trpela vse nepostavnosti. Verjetneje je zadnje, ker zakoni so dandanes na Kranjskem menda samo zato, da se jih krši.

Afera notarja Hafnerja. Članek »Ubogi Vrbanc«, ki ga je nedavno tega priobčila »Zarja«, je v javnosti napravil velik vtisk in zdi se, da ni ostal neopažen niti v merodajnih justičnih krogih. Čujemo namreč, da je poklicana oblast odredila nov študij aktov, nanašajočih se na afero notarja Hafnerja. Kakor je znano, je bil svoječasno takratni notar Hafner v Kostanjevici obsojen od okrožnega sodišča v Novem mestu zaradi hudodelstva zapeljevanja h krivemu pričevanju. Dasi je postala sodba pravomočna, vendar so klerikalni poslanci izposlovali novo obravnavo proti Hafnerju, ki se je vršila pred okrožnim sodiščem v Celju. Pri tej obravnavi je bil Hafner na podlagi izpovedi novih prič oproščen. Vsled te oprostitelne razsodbe je dobil Hafner peto notarsko mesto v Ljubljani. Afera se je zdel kot definitivno končana. Toda nedavno tega je došlo sodnim oblastem več ovadb, ki zatrjujejo in navajajo dokaze za to, da so nekateri novi svedoki, ki so pri celjski obravnavi izpovedali Hafnerju na korist, krivo pričali. Ni torej izključeno, da se sodno postopanje v aferi Hafner zopet obnovi. Za ta slučaj smo radovedni, katero sodišče bo delegirano za preiskavo in razpravo.

Romanje v Rim priredi za spremembo letos uredništvo »Bogoljuba« in sicer meseca aprila. Romanji bodo šli v Padovo, Lovreto, Asis, Rim in Neapelj, nazajgrede pa si ogledajo še Benetke. In da bi romanje še bolj vleklo, razglašajo uredništvo »Bogoljuba«: »Skrbelo se bo za to, da dobimo pri sv. očetu posebno avdienco, kakršne Slovenci sami še nikdar nismo imeli.« Torej reklama kakor za kakšno cirkuško prireditev: tamtam, bum, čuda velikanska, le vstopite, še nikdar niste videli kaj takega! Posebna avdienca pri sv. očetu, kakršne Slovenci še nikdar niso imeli, to je reklama, ki bo nekaj zalegla. To bodo razne pobožne dušice ženskega in moškega spola pokonci ter bodo hitle »Bogoljuba« pošiljati denar za vozne listke po 70 in po 110 kron. »Za sedaj pošiljajte samo ceno za vožnjo«, pravi uredništvo »Bogoljuba« to se pravi: za sedaj potrebujemo samo ta denar, kasneje pa boste še kaj priložili, ker kupčija je kupčija. »Romanje v Rim« je pač za uredništvo »Bogoljuba« prav tako kupčija, kakor je za gospoda Smolnikarja kupčija z lurško vodo. Denar, denar, to je za klerikalno gospodo os, okrog katere se vrte vse njihovo dejanje in nehanje. Iz ljudstva je treba izprežati zadnje groše in če ne gre drugače pa z romanjem v Rim ali Lurd. Mnogo sicer ne vrže tako romanje, nekaj pa vendar, no in bisagi pride prav tudi par goldinarčkov. »Za sedaj pošiljajte samo ceno za vožnjo«, pravi »Bogoljuba«, v isti sapi pa piše: »Opozorjamo znova in se pripravljamo na »Duhovne darove« za sv. očeta, ki naj se dopisujejo istotako uredništvu »Bogoljuba« do konca meseca marca.« Torej ne samo ceno za vožnjo, marveč poslati je treba tudi »Duhov-

ne darove«. I seveda, »posebna avdienca« pri sv. očetu, kakršne Slovenci še nikdar niso imeli, ta pač nekaj stane. Zato, ljudje božji, pošiljajte »Duhovne darove«, ker pri »posebni avdienci« je treba nastopiti s polnim možniškom, no in končno je prav in spodobno, da se »pošrtvovalnim« prirediteljem romanja nekoliko namažejo prsti z rumenimi cekini.

Fajmošter Janez Hladnik. Trebelnega, ki je v deželnem zboru tako nesramno napadal orožnike, ima v obče jako čudne navade. Mož sovrži ne samo orožnike, ampak sploh vse oblastvene organe in tudi vse postav. Skoda, da je Hladnikova sestra z nekim fantom pobegnila v Ameriko; ta je služila pri svojem bratu-poslancu in bi vedela prav zanimive reči povedati. Hladnik sovrži postav tako zelo, da še svojih hlapcev in dekel nima vpisanih pri občini.

Strah pred naprednim časopisjem. »Bogoljub« piše v svoji 2. številki: »Učimo se vendar od svojih nasprotnikov in posnemajmo jih! Glejte na primer, kaj store ti ljudje za svoje časopise! Čujte: Nasprotniki cerkve imajo zdaj celih šest časnikov — dnevnikov — katoliški slovenski dnevnik je pa samo eden! ... Pomislite: koliko papirja porabijo in popijejo, s koliko silo se ženejo in kaj si vse prizadenejo! — Pomislite pe tudi, kolikoga odpora od naše strani bo treba, če bomo hoteli, da nam ti ne bodo našega dela uničili, da bomo naše ljudstvo vsaj toliko pri veri ohranili, kolikor je zdaj. Kolikoga truda bo šele treba, če bomo hoteli pri tolikem nasprotnem pritisku še kaj napredovati! Pri takšnih razmerah nam pač ne gre rok križem držati, če ne, bo šlo vse v — zgrubo!« — Klerikalni strah ni neutemeljen in klerikalno tarnanje je kolikortoliko upravičeno!

Imenovanje. Višji štabni zdravnik I. razreda v pok. d. r. Anton Stare v Ljubljani je dobil naslov in značaj zdravnika generalnega štaba.

Iz finančne službe. Definitivno nastavljeni so finančni pazniki Fr. Toš, Karl Sluga in Jakob Cokan. Na novo sta sprejeta finančna paznika Josip Česnik in Alojzij Črepinko. Prvi je dodeljen oddelku finančne straže v Kočevju, drugi v Novem mestu. Paznik Josip Beguš je imenovan za nadpaznika. Prestavljen je paznik Jakob Cokan iz Kočevja v Ljubljano in nadpaznik Josip Beguš iz Novega mesta v Ljubljano.

Iz davčne službe. Prestavljeni so: davčni oskrbniki: Alojzij Strmo-le iz Loža na Brdo, Ivan Lavrič iz Brda k okraj. glavarstvu v Ljubljano, Vincencij Nedelko od okrajnega glavarstva v Ljubljani k davčni administraciji v Ljubljani, Fran Modrijan iz Logatec k davčnemu uradu za ljubljansko okolico; davčni oficijali: Valentin Kompare iz Novega mesta v Logatec, Viljem Ledenik iz Mokronoga v Novo mesto, Fran Lunder iz Idrije k pristojbinskemu uradu v Ljubljano, Rudolf Primec od pristojbinskega urada v Ljubljani v Idrijo; davčni asistent Josip Kraker iz Mokronoga k davčnemu referatu v Kočevje; davčni praktikanti: Franc Železnik od davčnega referata k davčnemu uradu v Ljubljani, Ivan Jereb iz Novega mesta v Mokronog in Egon Gregorič od davčnega urada za ljubljansko okolico v Mokronog.

Iz ljudsko-koleške službe. Na štirizrednico v Knežaku je imenovan namesto obolelega nadučitelja Karla Česnika bivša suplentinja v Dobu Frančiška Terpine.

Sestanek slušateljev bivšega političnega tečaja N. N. S. se vrši drugo sredo (torej ne jutri) 28. t. m. ob 8. v tajniških prostorih. Na dnevnem redu je poročilo o volitvi v obrtno-trgovsko zbornico.

Elektrodiograf »Ideal«. Spored za terek dne 20., sredo 21. in četrtek 22. februarja 1912: Romanje na Japonskem. (Krasen naravni posnetek.) Preljubljena žena. (Komedično.) Odkupnina blaznosti. Samo polpodne! (Ginljiva drama.) Varietetni film. Kaznjence št. 10 in 13. Samo zvečer! (Velika drama iz kaznilnice od znamenitega Nordiskfilm Co. — Dolgost filma 1000 metrov.) Little Hans vojak v kolonijah. (Velekomedično.) Pozor! V petek, 23. februarja specialni večer z zanimivim sporedom, med drugim »Trust«, detektivski roman z lepo opremo, kolorirana veseloigra »Ljubezen zmagaja«, »Teta Ana Marija«, ameriška veseloigra »Samomora Schulzeja«, zelo komično in »Pifke in levie«, velekomedično. Od sobote 24. do ponedeljka 26. februarja izbran mešan spored: Amerikanska učinkovitost »Prerija v ognju«, velekomedična učinkovitost »Nauke in Frick« in ameriškanva komična učinkovitost »Gobezdanka«.

V mestni klavniči se je zaklalo od 4. do 11. februarja t. l. 69 volov, 4 biki, 5 krav, 210 prašičev, 132 telet, 22 kostrunov, 24 kozličev. Vpeljalo se je 374 kg mesa, 7 saklanih

pešicev, 29 zaklanih telet in 3 zani prasiči.

Iz Tripolitanijske se poroča, da je možna oblast pozvala vse tujece, ki bi bivalo še štiri mesece v ondodnih krajinah, da predložijo svoje potne liste in potne izkaznice. Na to odredbo se opozarjajo vsi oni, ki namerajo potovati v te kraje.

Zasačena tatice. Dne 16. t. m. je bila v Kladezni ulici posestnici Jeri Gernivčevi iz Savelj z vozička ukradena pločevinasta posoda z mlekom in šest pomaranč. Slučaj je pa hotel, da je to opazila neka gospa ter javila policiji, ki je večeraj osumljenko odedvi zaslišala in je ta tatvino — ter jo je vsled dokaza morala — prijaviti. Policija je tatice ukradeno posodo odvzela in jo dobi lastnica nazaj.

Kratek obračun. Včeraj sta se v neki gostilni v Trnovem sprla dva ljubljaničarja. Ker eden ni hotel v gostilni pokazati svoje fizične moči, je svojega nasprotnika poklical na dvoboj ven ter z njim temeljito obračunal.

Nepreviden voznik. Včeraj popoldne je nek hlapec čez Sv. Petra pomislil peljal voz smrek tako neprevidno, da je zadel v mostno ograjo in jo tako poškodoval, da so jo morali delavci takoj priti popraviti.

V znamenju alkohola. Snoci se je bil neki tkalec tako nasrkal, da si ko je šel mimo stražnice na Karloški cesti, ni mogel kaj, da ne bi bil razbil šipe. Mož se izgovarja, da ni ni napravil namenoma, marveč, da ga je alkohol zanesel v vrata, kar je naposled tudi verjetno.

Delavsko gibanje. Včeraj se je v južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 120 Macedoncev, 50 Bolgarov, 100 Hrvatov in 22 Ogrcev, nazaj pa prišlo pa 14 Slovencev, 30 Hrvatov, je šlo v St. Vid na Koroško, v Nemčijo pa 10 Črnogorcev in 30 Hrvatov.

Izpuščeno in najdeno. Dijak trgovalne šole Fran Tejkal je izgubil postnoročilnično knjžico, katero se našel monter Radivoj Jerob.

Slanikova pojedina. Kakor običajno, priredi tudi letos na pepelnico sredo g. Schrey v restavraciji na kolodvoru slanikovo pojedino ter bo nečel ob tej priliki tudi znano pivo »Salvator«. Igra Slovenska Filharmonija, vstopnina 60 v.

Narodna obramba.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je poslal gosp. Stanko Lap iz Gradca pri Litiji 7 K 80 vin, ki jih je v nedeljo nabral na ženitovanju njegove sestre Slavice z gosp. Julijem Brilejem. Nabiralcu, novoporočnicama in darovalcem obilo sreče!

Društvena naznanila.

Velika Sokolova maskarada se prične danes ob 8. zvečer v vseh gorajšnih prostorih »Narodnega doma«. Veleobsežne sijajne dekoracije obeh dvoran in stranskih sob je izvršil akad. slikar gosp. L. Vavpotič. Buffeti, kavarna, vinarne s postrežbo narodnih dam, lučni efekti, particulieri. V »Slavčevu« sobi tragikomedije gledališke družbe neustrašnega junaka Gašperčka. V veliki dvorani evolucije številnih skupin. Povsod glasna revolucija, smeh in zabava, tudi za nemaskirance. Edina kritika je danes: Nekaj posebnega!

Cerle franco - illyrien ima svoj redni občni zbor v petek 1. marca ob 8. zvečer v svoji društveni učilnici. Ako bi se občnega zbora ne udeležilo zadostno število članov, se začne tro kesneje drugi občni zbor z istim dnevnim redom ne glede na število navzočih članov.

Pustni korzo. »Slavčeva« maskarada se je vršila, kakor smo že včeraj omenili, v nedeljo zvečer v veliki dvorani unionski. Dvorana je bila tako okusno in prav za pustni korzo primerno dekorirana, katere dekoracije je izvršil gosp. Drag. Puc. Z ob 8. zvečer se je začela polniti dvorana in galerije in pokazalo se se že tudi brve maske, ki so nagajivo izvajajoče motrile navzoče, ki so se udeležili korza in nestrpno pričakovali prihoda mask. Vedno več in več jih je prihajalo, v pestrih krasnih oblekah in v najrazličnejših skupinah. In s prvim valčkom se je otvoril korzo. V lahnem taktu so se pomešale maske na korzu z nemaskiranimi in bajen je bil pogled na pestro, veselo družbo v dvorani. Izbral je orkester »Slovenske Filharmonije«, kateremu se mora za njegova izvajanja izreči priznanje. Med plesnimi točkami se je otvorilo prav živahno, veselo in zabavno življenje na korzu. Razni domini so nagajivo obletavali tuje skupine harlekinov in harlekink. V enem kotu dvorane so otvorile ciganke svoje taborniške, kjer so radovednežem proročevale iz kart bodočo usodo. Na korzo je prišla iz Olimpa krasna grška boginja, iz Benetk Romeo s svojo Julijo, prišli so poljski vitezi, bratje Rusi, Turki, dasi se bojujejo v Tripolitaniji, Angleži in krasne, fantastično

opravljene Japonke in Španjolke. Korzo se ispolnilo še druge krasne maske, izmed katerih se mora posebno omeniti bujno češnja, ki je bila bogato odela svojo obleko s krasnimi čenjkami. Divne punčke so se pomešale med lepe rože, osvajaše so si mak, mačeho in nagelj, prišla je bujna pomlad s krasnim venčkom in lepo šmarnico. V to drvenje veselih ljudi so se pomešali junaki iz »Rokovnjačev« in »Desetega brata«, nagajiv domino »Slovenski Narod«, razne vedeževalke, huzarke in zapeljivi dimnikarici. Obletavali so jih kraljčki, predrzno sta se vsiljevala neumni bebe in stara Mica, znana šnoparica, rdeča jagoda, razne šansonete itd. Med njimi pa so se šetali krasni metuljčki. Nad njimi pa je krolal krasen domino »Vran«. Lepa je bila skupina veselih bratcev in Gambirina, katero je aranžiral akademski slikar gosp. Gustinčič. Vse je bilo polno veselja. Ples je jako dobro uspel. Pod vodstvom neumornega aranžerja gosp. L. Černeta so se plesale 4 četvorki z največ 162 pari in dve besedi po 36, oziroma 44 karejev. In rajali so veseljaki v predpustnem veselju do ranega jutra. — Tudi finančni uspeh je bil za društvo jako povoljen in časten. Blagajnik izkazuje 1300 prodanih vstopnic, kar vsekakor kaže, da so občinstvu te prireditve priljubljene, kajti res je, da se vsak rad udeleži nepriljubljenega veselja in zabave na »Slavčevih« prireditvah, osobito te vrste.

Društvo inženirjev v Ljubljani. V četrtek, dne 22. t. m. ob 8. zvečer sestanek pri »Roži«. Predava ing. M. Kafal: Avstrijski predpisi za železo-beton v primeri s predpisi drugih držav.

Klub slovenskih tehnikov v Pragi naznanja, da se vrši v sredo, dne 2. februarja ob 8. zvečer v društvenih prostorih »Adrije« klubova seja. Na dnevnem redu je razgovor o proračunu ministrstva za javna dela. — Gostje vabljeni! — Odbor K. S. T. se obenem zahvaljuje za poslano podporo: g. J. Javorniku, veletrgovcu z lesom v Zalni 15 K in g. F. Vydri, tovarnarju v Pragi 20 K.

Občni zbor telovadnega društva »Sokole« v Šiški se vrši v nedeljo, dne 25. februarja 1912 ob 3. uri popoldne v posebnih sobi gostilne »pri Ančniku« (br. Burje) v Spodnji Šiški s sledečim sporedom: Nagovor staroste, poročilo tajnika, blagajnika in načelnika. Volitev. Spremembe društvenih pravil in slučajnosti.

Slovenski klub v Sarajevu je imel v četrtek, dne 15. februarja t. l. predpustno veselico: »Na semnju«. Vsi stranski prostori »Društvenega doma« so bili originalno ter veseli primerno dekorirani. Pri vstopu je bil kažipot na semnju in ko si vstopijo v veselne prostore, si misli, da si v Ljubljani. Po vseh stenah je viselo polno plakatov ljubljanskih trvd. Na semjnišču je stal ljudski oder. V ozadju velika slika z ljubljanskim gradom, ob straneh pa dve kmečki hiši. Pred tema ste postavili g. dr. Preindlova in gđ. Knafličeva, oblečeni v krasno narodno nošo, »štant« in pa veliko »marelo«, kjer ste prodajali »odpustke« in drugo drobnarijo. »Na semnju« so peli izborni pevci toli priljubljene žirovnikove narodne pesmi, vmes se je oglašala harmonika, na plesišču pa je igrala godba in so se vrteli veseli pari. Pa ne samo pevci in godci, tudi drugi umetniki so prišli na semnju. Profesor z velikim nosom (g. Pirc) in pevec kupletov (g. Mikuš) sta skrbela za dobro voljo. V »Zakonski burji« je huda soproga (g. Kneževičeva) brala levite kasno domov došlemu možu. On (g. Peterlin) se je branil kolikor je mogel ter nazadnje pomiril vihar z lepim darilom. Tudi za Ciril Metodovo družbo se je pobiralo na semnju. Veselica je bila zelo dobro obiskana. Med drugimi so prišli s svojimi soprogami višji finančni svetnik Pogorelec, vladni svetnik Bedjanič, višji stavbni svetnik Dovič, višji računski svetnik Premrov, dirigent podružnice ljubljanske kreditne banke Vlah itd. »Slovenski klub« pa se mora pritrdo zahvaliti g. Sokliču, trgovcu s klobuki v Ljubljani, ki je zbiral in pošiljal plakate ter tako veliko pripomogel k dekorativnemu uspehu veselice »Slovenskega kluba«.

Prosveta.

Iz pisarne slovenskega gledališča. V četrtek se poje krasna lirsko opera »Rusalka« (za par - abonente). — V soboto zopet opera »Rusalka« (za nepar - abonente). — V nedeljo popoldne veleabavna burleska »Milijon« izven abonementa, za lože par; zvečer opereta »Caroline Amank« izven abonementa, za lože nepar.

Razne stvari.

Dvoboj s smrtnim izidom. Sztatmar - Nemethy, 16. februarja. Včeraj se je vršil zaradi konflikt na nekam plesu dvoboj na sab-

lje med honvedskim poročnikom Geza Vargo in bančnim uradnikom Szegedyem. Szegedy je bil tako težko poškodovan, da je še včeraj umrl.

Delavsko gibanje. London, 19. februarja. Le malo je upanja, da bodo ugodili zahtevam rudarjev. Rudarji se pripravljajo na generalno stavko. Imajo ogromne fonde. Tako imajo škotski rudarji čez 6 milijonov, wališki čez 3 milijone, ostale grofije čez 10 milijonov. Delavci upajo, da bodo s tem sredstvi stavkali štiri tedne.

Nesreča v cirkusu. Pariz, 19. februarja. Pri predstavi v neki menaderiji v Alenconu se je produciral neki biciklist. Ko se je po vrvi peljal čez kletko, v kateri so bili levi, je padel šest metrov visoko med leve ter obležal nezavesten. Levi so ga začeli trgati in mesariti. Z železnimi drogi so končno prepodili divje zveri. Nesrečnik je umrl na potu, ko so ga nesli v bolnišnico.

Roparji napad. Pariz, 16. februarja. V Boulogne sur Seine so večeraj zvečer vrgli neznan zločinec v izložbo nekega jvelirja borbo. Okno se je rabilo. Nestalo zmečnjavo sta porabila dva roparja, da sta ukradla dragocenosti v znesku 30.000 kron. Nato sta sedla na kolese ter se odpeljala. Enemu od zločincev se je vžigala obleka. Ktor plamenica se je peljal. In navzile velikanski bolečini, ki so jih pozročale opekline, je robnegnil.

Loterija ogrevalnic. Upanje, za 1 K zadeti dobitke po 35.000, 5000 in 1500 kron si pridobimo, ako kupimo srečko za ogrevalnice. Z dovoljenjem oblasti se ti trije prvi glavni dobitki, odstevši 10% ter oblastveni dobitveni davek na željo dobitelja izplačajo v gotovini. Loterija ima 4650 dobitkov vseskozi dragulje, zlatnine in srebrnina. Zrebanje bo nepreklicno 10. aprila t. l. in se srečke dobivajo po vseh trafikah, loterijskih kolekturah in v loterijski pisarni na Dunaju 1, Goldschmiedgasse 8.

Zrtve zrakoplovstva. London, 18. februarja. Listi poročajo iz San Franciska, da sta se tam ponesrečila nemški zrakoplovec Hoff in angleški zrakoplovec Glenmartin. Hoff je mrtev, Glenmartin se ni poškodoval.

Oba aparata sta popolnoma razbita. — London, 19. februarja. Stotnik Winckel od italijanskega zrakoplovnega oddelka, ki je že več tednov na Angleškem ter preskuša in kupuje zrakoplove za italijansko vladno, se je včeraj pri Salisburyju ponesrečil. Winckel si je zlomil obe nogi ter se tudi sicer težko poškodoval.

Roparji. Pariz, 16. februarja. »Petit Parisien« poroča iz Ferriera: V Rothschildov grad in ukradli mnogo dragocenih srebrnih predmetov. Na begu so uničili neko sliko v vrednosti 200.000 frankov s tem, da so jo na desetih mestih razrezali. Škoda znaša čez 300.000 frankov. — New York, 16. februarja. Včeraj popoldne je več roparjev napadlo sredi mesta dva bančna blagajnika, ki sta imela pri sebi 100.000 mark gotovine. Roparji so z udarci po glavi otmili oba blagajnika ter ukradli denar. Nato so se v istem avtomobilu odpeljali. Dozadj nimajo sledu o storilcih.

Zalostna smrt skopuha. Ameriški »Glas Naroda« poroča: Strašna drama se je zgodila v brooklynskem milijonarskem delu. 79letnega Biensfelda so našli v njegovem stanovanju popolnoma obledenega mrtvega na stolu. Usta je imel natlačena z neprebavljeno in slabo hrano. Natlačila mu jo je pa njegova 44letna hči Mary, ki je blazna. V stanovanju so našli šest bančnih knjižic, za kakih 15.000 dolarjev vrednostnih papirjev in 280 dolarjev v gotovini. Bensfield je bival s svojo hčerjo od smrti svoje žene v oni hiši in ni nikdar sprejel nobenega obiskovalca. Živila so morali prodajalci položiti na neko doloženo mesto v pritličju. Edina tovaršija so jima bile mačke, ljubljene nesrečne blazne hčere, katerih je bilo okoli dva tuceta. Ko je neki redar vdrl v stanovanje, so ga napadle vesled gladu že čisto pobesnele mačke, katere so morali potem pobiti, da so preiskali hišo.

Rnjževnost.

»Slovenski Trgovski Vestnik« št. 2, ki je te dni izšla, ima tole vsebino: 1. Dr. M. Breznikar: Obrestovanje denarja na Angleškem, Francoskem, Nemškem in Avstrijskem. 2. Dr. K. Hinterlechner: Praktična geologija. 3. J. Kitek: Temeljni železniške tarife. 4. Just Piščanec: Uvod v carinstvo. 5. Val. Žun: Delniške družbe. 6. Slovensko trgovsko društvo v Celju. 7. Slovensko trgovsko in obrtno društvo v Mariboru. 8. Raznosterosti: Razširjanje menične sposobnosti v Bosni. — Naročilni list trgovskih potnikov niso podvrženi pristojbinami. — Odbitki pri fakturah za podporni zaklad uslužbenecov. — Ljubljanski kreditna banka. — Pogajanja zaradi trgovske pogodbe s Japonako. — Lastnik trgovine je dol-

žan, povedati svojemu trgovskemu zastopniku od tega sklenjene kupčije. — Strah pred trgovsko bilanco. 9. Statistika: Računski zaključek Avstro - ogrske banke za leto 1911. — Izvozna trgovina Italije leta 1911. 10. Gremij trgovcev v Ljubljani. 11. Društvene vesti. 12. Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani.

»Vedec«. Napredovanje naroda se mora vršiti na vseh poljih, tako v praktičnem gospodarstvu, politiki in socialnem gibanju, kolikor na polju šolstva, umetnosti in književnosti. Narodovo življenje nam podaja v rešitev toliko težavnih in kompliciranih vprašanj, da jih ne moremo rešiti, če se ne skušamo vanja poglobiti in razbrati bistveno in trajno od postanskega in začasnega. To se pravi: Znanstveno moramo proučevati pomen n. pr. izseljevanja, otroškega dela, gospodarstva, prirodnih prikazni, pravnih običajev, socioloških dejstev, pomen lepe književnosti, šolstva itd. V vsa ta vprašanja nas uvaja »Vedec«, dvomečna revija za znanost in kulturo, ki izhaja sedaj že v drugem letniku pod uredništvom in sodelništvom najboljših slovenskih znanstvenikov, in ki si je priborila takoj v prvem letu mnogo ugleda. Žalibog moramo konstatirati, da se slovenska inteligenca ne zaveda svojih dolžnosti napram tej reviji, da se potemtakem tudi ne zaveda pomena izobražene inteligence. Veliko število oseb, ki igrajo v javnosti vodilne instrumente, mnogo mlajših vseučiliških absolventov, mnogih učiteljskih, uradništva in dr. pogrešamo med naročniki. Jako slabo je n. pr. zastopano tržaško občinstvo, pa tudi Ljubljana je jako, jako zaostala. To bi se moralo izboljšati. Znanstvenost »Vedec« nima nič šolskega na sebi, ona je vseskozi poljudna in v ozkem stiku z vsami problemi Slovanstva in Jugoslovanstva. Vsak zvezek obsega najmanj 6 tiskovnih pol vel. osmerke, v lepi tiskarski opremi, z naslovno risbo Saše Šantla, in stane na leto 8 K, dijakom 5 K, posamezne števe 1 K 70 v. Naroča se pri upravi »Vedec« v Gorici, Gosposka ulica št. 7, in po vseh knjigarnah, izvzemši Trst.

Izpred sodišča.

Porotne obravnave pri okrožnem sodišču v Novem mestu.

V ponedeljek, dne 19. t. m., so se začele v Novem mestu porotne obravnave. Izmed petih slučajev odpadejo trije na hudo delstvo uboja. Za slučaje, ki jih obravnavajo novomeški porotniki, je značilno to, da odpade njih večina na uboj ali pa detomor.

Prvi uboj v Malem Lipnju pri Hinjah. Dne 14. januarja t. l. so pili v Skufčevi gostilni v Malem Lipnju fantje iz Hinj in Lipnja. Nekako izživajoče in nemirno se je obnašal Miha Papež, ki je poklical kozarec vina, ga vrgel ob tla, da se je razbil, samo zato, da bi razburil ostale fante in dobil povod za pretep. Ko mu pa gostilničar Skufca ni več hotel dati vina, je šel s svojimi tovariši ven, kjer so najprej stopili s pestmi in steklenico Ivana Cernogaja, ki se jim je pa kmalu izmuznil in ušel Ali prepirljivi Papež ni imel še dovolj. Kmalu ga dohiti in ga začne pretepiti v drugi. Med tem pa pride mimo pretepačih se fantov Franc Znidaršič, slaboten in miren fant, z debelo palico v roki. Ker je Miha Papež, kakor pravi, mislil, da se ga hoče Znidaršič lotiti, je udaril Znidaršiča z debelim kolom po glavi, da se je zgrudil in še isti večer umrl, ne da bi prišel k zavesti. Obtoženec priznava vse in se zagovarja, da je hotel Znidaršiča udariti po rami. Po krivdoreku porotnikov ga obsodi sodni dvor pod predsedstvom predsednika okrožnega sodišča gosp. Trenza na dve in pol leti težke ječe, z enim postom in trdim ležiščem vsak tretji mesec in temnico vsako leto na dan uboja, materi ubitega pa 1000 K.

Uboj v St. Petru. Na zatožni klopi sedi 20letni Franc Tratnik radi uboja 18letnega Alojzija Beveca iz Kija pri St. Petru. Dne 10. februarja t. l. so šli okrog 10. ure zvečer Alojzij Beve, Juri Virant in Jože Brulc, pojoč po cesti, vasovat v St. Peter. Nimo Tratnikova hleva, kjer so stali brata Franc in Alojzij Tratnik in Franc Pleško. Jože Brulc je šel trkat na okno organistove Mice, ki je pa tisto noč spala pri sosedu. Zaradi tega so se vrnili in k njim se je priklonil tudi Franc Pleško. Nazaj grede iz St. Petra so zopet peli fantovske pesmi, kar pa ni ugajalo Francetu Tratniku, ki je rad gledal sam organistovo Mico in je bil tudi jezen na te vasovalce. Da bi jih oplasil, je začel metati kamenje za njimi, naskar je prišel Juri Virant nazaj in rekel Tratnikoma: »Če ste fantje, pojdite s nami, pa bomo em zapeli.« Franc Tratnik pa ga je udaril s kolcem po roki in nogi. Ker so se zašli udarci, je prihitel k Tratniku Alojzij Beve s vzhikom: »Primojduh, kaj pa je to!« Toda komaj je bil Beve pri Tratniku, ga udari ta s svo-

Gospodarstvo.

Zlata tehtnica.

Socialni demokrati morajo vedno imeti kozo, da jo derejo. Sedaj že cele mesece preganjajo lekarnarje, češ, da odirajo vbojo ljudstvo, recte siromašne socialno-demokratske bolniške blazajne. Komaj zaečili na Dunaju Arbeiterschutz, že mu sekundira v Ljubljani »Zarja« in pogreje vse tiste neslanosti, s katerimi se hoče ovekovečiti Arbeiterschutz. Pod zgornjim naslovom je zdaj prinesla »Zarja« cele litanije, kjer dokazuje, kako se dobro godi lekarnarjem, medtem, ko bodo vse bolniške blazajne prišle v konkurz.

»Slov. Narod« je svojčas že obširneje pisal o podražanju zdravil. vseeno pa si dovoljujem še enkrat spregovoriti o tem predmetu kot odgovor na »Zarjin« članek. Ker so se surovine podražile, se je po dolgem molkanju in prosjačnem odločilu vlada, povišati zdravilno takso, ker le na ta način bi omogočila pokriti lekarnarju ogromne režijske stroške. Toda kakšno je to zvišanje! Mesto, da mu je takso res zvišala, mu je nasula peska v oči. Milostno mu je namreč zvišala za celih 5 vinarjev ceno za stogranske množine različnih preparatov in drog, dočim so ostale gramske in 10 gramske cene iste. Ker pa pridejo za lekarnarja samo te cene v poštev, je torej celo povišanje brez pomena. Znižala je seveda tudi nekatere cene in sicer tistih predmetov, ki jih lekarnar največ rabi n. pr. kloroform, vazelin, itd. Zvišala je cene takim stvarim, ki jih zdravniki nikdar ne predpišejo, torej je povišanje pesek v oči. »Zarja« navaja kot dokaz podražanja Fruct. foeniculi. Ako bi »Zarja« članek imel toliko znanja iz botanike, da bi vedel, da se pod tem imenom skriva skrivnostna roža: sladki janež ali kopree, ne bi pisal takih budalosti. Naj mi pove učenjak pri »Zarji«, kdaj je kak zdravnik ordinar bolniku sladki janež! Podražanje na tak način se torej grozno občuti. Enakih primerov je čez 200.

V poštev za občinstvo pridejo samo povišane cene opijevih preparatov, mentola in rženih rožičkov (Secale cornuti). Podražanje je pa samo posledica slabe letine, vsled katere so se omenjeni predmeti v trgovini podražili do 250%. Da bi vlada nametala še več peska v oči občinstvu in lekarnarjem, je zvišala takozvano delovno takso za privatnike, dočim jo je za boln. blagajne znižala. Zvišala je pa zopet cene za tako množico, ki praktično ne pridejo v poštev, ali pa zelo redko. Zvišanje delavne takse ne bo obremenilo ali pa v redkem slučaj občinstva, dočim bo lekarnarju škodilo, ker se je na ta konto znižala taksa boln. blagajne. Praški, ki so sedaj stali za boln. blagajno 44 v, bodo po novi taksi veljali samo 24 v.

Navajam primer, da bo vsakega jasno, kako to podražanje v praksi izgleda. Taksiral sem 480 receptov okr. boln. blagajne po stari in novi taksi. L. 1911. je stalo teh 480 receptov 334 K 91 v; leta 1912. pa same 316 K 96 v. Razlika je torej za celih 17 K 95 v. V letu 1912. torej, ko so se skoraj vse surovine za 30—250% podražile, je taksa za boln. blagajne za celih 5% cenejša. Naravnost nesramno je torej vpitje socialnih demokratov, da bodo boln. blagajne z novo takso oškodovane, ker je ravno nasprotno resnica. Po tem primeru si vsakdo lahko naslika ono naklonjenost avstr. vlade nasproti lekarnarjem, o kateri sanja »Zarja«, obenem pa tudi vidi vso potuhnjenost in nasilnost socialne demokracije.

Na pritisk socialnodemokratskih zastopnikov je vlada pritiskala ob zid ves avstr. lekarniški stan. Erar je imel seveda pri tem tudi svoje umazane namene. Iztisnil je iz lekarnarjev za svoje železnice, rudnike in tobačne tovarne nekaj kronke. Pritiskali so tudi velekapitalisti in tako so se našli pod enim klobukom ti trije brate v bratskem objemu.

Vsak pošten bralec je sprevidel, da se godi lekarniškem stanu krivica in da se sistematično dela za njegovo uničenje. Ni zadosti, da ga vlada šikanira z vsakoletnim brakanjem po njegovih predalih, da izdajajo delne vlade naredbe, po katerih naj bi lekarnarji obrabljene in umazane steklenice boln. Blagajni sterilizovali in stare recepte z vročim likalnikom likali v svrhu desinfekcije, vlada ga

fudi sili na 33% popust, diktira mu cene in mu dovoljuje tako plačilo, kakršnega ima vsak bolji socialno-demokratski pisar. Vse to se dogaja v XX. stoletju!

Tako seveda ne bo šlo dalje. Socialna demokracija je pokazala i pot i sredstva, kako se pride do pravice, moči in ugleda. Po njenem primeru se bomo učili peti. Zapomni naj si vlada, zapomni naj si socialisti, da bodo zadovoljni »Kranjci«, ki so si postavili za življensko nalogo naslov dvornega ali pa papeževega liferanta izginiti, in da mladina ne bo mežvala. Delavstvu ne bomo pozabili povedati, da mu ordinirajo zdravniki bolniških blagajin, privatnih in eraričnih, v njegovih boleznih zdravila za 19 v (10 gr tinkture amare; 10 gr sode; 20 gr ricinovega olja) dočim si one zbirajo stotisoče za njegove žulje. Povedali bomo še kaj več, kar ne bo ljubo boln. blagajnam.

Omeniti hočem še, da so ljubljanski lekarnarji vključili takim prilikam dovolili okr. boln. blagajnam še celo od specialitet 3% popusta, in ker se računni šele čez pol leta, plačujejo torej celih 6%. Čez 5 let gospodje vas bodo socialisti bičali z 10% prisilnim popustom na specialitete.

Da bi bili gospodje drugje tako kavalirji! Mr. Ph.

Jadranska banka v Trstu. Včeraj se je vršila bilančna seja upravnega sveta Jadranske banke. Čista bilanca pro 1911 izkazuje čistega dobička 501.538 K 66 vin. (proti prejšnjemu letu za 151.996 K 74 vin. več). Upravni svet je sklenil, določiti občni zbor za 31. marca t. l., kateremu se bode predlagalo, izplačati za leto 1911 6 1/4% dividendo t. j. 25 kron po delnici (lansko leto 24 K) in dotirati rezervne fondе z zneskom okroglih 70.000 K; 22.573 K 36 vin. se bode preneslo na novi račun. Bilanca za leto 1911 izkazuje sledeče stavke: Aktiva: gotovina v blagajni 337.276 K 18 vin, menice 4.787.360 K 97 vin., vrednostni papirji 691.980 K 07, konzorcijski posli 230.324 K 30 vin., dolžniki 13.140.009 K 60 vin., bančno poslojje 254.875 K 17 vin., inventar 55.778 K 96 vin., skupaj 19.497.605 K 26 vin. Pasiva: delniška glavnica 6.000.000 K, rezervni fond 421.660 K, vloge 4.390.242 K 02 vin., upniki 7.878.363 K 09 vin., transitive obresti 29.972 K 51 vin., tržate 273.764 K 08 vin., nedvigljiva dividenda 2064 K, čisti dobiček 501.538 K 66 vin., skupaj 19.497.605 kron 26 vin. Po dotacijah iz čistega dobička za leto 1911 bodo znašali rezervni fond Jadranske banke 490 tisoč kron. Skupni promet v preteklem letu je znašal 913.107.548 K 58 vin., (proti prejšnjemu letu za 156.647.650 kron 94 v. več). Hrvaška vjeresijska banka, katere se je, kakor znano, z Jadransko banko fuzijonirala, bode bilancirala za leto 1911 še samostojno in bode predlagala svojemu obnemu zboru tudi izplačilo 6 1/4% dividende.

Telefonska in brzojavna poročila.

Državni zbor.

Dunaj, 20. februarja. Državni zbor se sestane dne 5. marca ob 11. dopoldne k pomladanskemu zasedanju. Na dnevnem redu je:

1. Poročilo draginjskega odseka, vlasti glede gibanja proti kartelom, premogarskega vprašanja in obdajanja žganja.

2. Vlada predloga o brambur reformi.

Aehrenthal.

Dunaj, 20. februarja. Presidij državnega zbora je izrekel vdovi grofa Aehrenthala svoje sožalje.

Novi skupni finančni minister.

Dunaj, 20. februarja. Danes dopoldne je sprejel cesar demisijsko minetra Buriana ter imenoval za novega skupnega finančnega ministra viteza Bilinskega, ki bo odložil svoj deželnozborski mandat in izstopil tudi iz načelnštva Poljskega kluba. Govori se, da je bil Bilinski že predvčerajšnjem sprejel ponudbi mu portfolij, vendar pa je še sredi razširjal vesti, da je imela avdijsenca samo namen, da je poročal o poljsko ruskih spravniških pogajanjih.

Dunaj, 20. februarja. Imenovanje viteza dr. Bilinskega za skupnega finančnega ministra je izvršeno. Danes je izšlo tozadevno lastnoročno cesarjevo pismo. Obe vladi ste že obveščeni. V četrtek bo Bilinski zaprisežen. V političnih krogih se zatrjuje, da je bil Bilinski imenovan na izrecno željo grofa Aehrenthala.

Demantna poroka nadvojvode Rainerja.

Dunaj, 20. februarja. Predsednik državnega zbora dr. Sylvester se je oglašil danes pri nadvojvodi Rainerju ter mu izročil čestitke poslan-

ske zbornice ob priliki demantne poroke. Jutri pride cesar osebno čestitati nadvojvodi Rainerju ter bo to po dveh mesecih njegova prva vožnja iz Schönbruna.

Priziv grofa Sternberga.

Dunaj, 20. februarja. Deželno sodišče je zavrnilo priziv grofa Adalberta Sternberga proti sodbi okrajnega sodišča Landstrasse, s katero je bil grof obsojen na 5000 K globe, ker je imenoval poslanca Wolfa »krasno-ga šurka«.

Smrt žene bivšega namestnika.

Dunaj, 20. februarja. Danes je umrla žena bivšega nižjeavstrijskega namestnika grofica Anastazija Kiemannsegg, rod. Rusinja.

Umor in samomor.

Dunaj, 20. februarja. Danes dopoldne ob 8. je pred cerkvjo v Erdbergu mlad mož ob navzočnosti mnogo pasantov ustrelil z revolverjem svojo ljubico in sebe. Vzrok ljubavne spletke. Dekle je bila kontoristinja, on je bil doma iz Gradca in se piše Spaninger.

Bomba — ali blamirana komisija.

Ljubno, 20. februarja. Posebna komisija, sestavljena iz državnega pravdnika in višjega državnega komisarja je preiskala bombo, ki so jo našli na kolodvoru v Selztalu. Bomba so imeli privezano na dolgi vrvi in so jo hoteli spraviti do eksplozije, kar se jim pa ni posrečilo. Končno so se ojunali in inženirji so z vsemi mogočimi varnostnimi napravami odprli grozovito morilno orodje. Veebina je bila star, popolnoma neraben element za električno baterijo.

Češko nemška sprava.

Praga, 20. februarja. Danes se vrše v deželnem dvorcu konferenca med češkimi in nemškimi poslanci glede češko-nemške sprave. Glede učiteljskega vprašanja je prišlo do sporazuma. Nazori o sekcijoniranju deželnega odbora pa so še vedno razdeljeni.

Izprti delavci v Pragi.

Praga, 20. februarja. V smislu dogovora med društvom strojnih tovarnarjev in delavskih organizacij in v smislu kolektivne pogodbe, so začeli včeraj v vseh tovarnah, ki so bile udeležene na izprti, zopet z normalnim delom, v kolikor je to mogoče z ozirom na tehnične naprave.

Praga, 20. februarja. Z izjemo treh tovarn so delavci v vseh strojnih tovarnah zopet začeli z delom. Če v teh tovarnah ne bo prišlo do sporazuma, je nevarnost, da vse strojne tovarne zopet izključijo svoje delavce.

Živnostenska banka.

Praga, 20. februarja. Živnostenska banka je sklenila izplačati let's 7 1/2% dividendo, to je 15 kron na delnico.

Porod na smrtni postelji.

Mürzzuschlag, 20. februarja. Pri postaji Kindberg je povozil graški osebni vlak ženo delavca Scheibela, ter jo grozovito raztrgal. Ko se je borila s smrtjo je porodila dete, ki je popolnoma zdravo.

Dogodki v Štipu.

Carigrad, 20. februarja. Bolgarski eksarhat je izročil turškemu naučnemu ministrstvu memorandum, ki se bavi z dogodki v Štipu, kateri so baje dokaz neurejenih razmer in terorizma v Makedonici. Lokalne turške oblasti baje krivično zatirajo Bolgare.

Demonstracije v Sarajevu.

Sarajevo, 20. februarja. Demonstracije se vedno ponavljajo in so vedno burnejše. Dijakom in drugim demonstrantom so se sedaj pridružili delavci. Sinoči ob 10. so bile vse ulice zastražene od vojaštva, ki je napravilo na ulicah kordone. Mnogo oseb je bilo aretiranih. Bolnišnice so polne ranjenih. Vlada se je odločila, zatreti z največjo energijo vsak nemir. Vse šole so zaprte.

Atentat na carja.

Petrograd, 20. februarja. V Carskem Selu so aretirali kočijaža ter uvedli hišno preiskavo pri njem. Gre baje za atentat na carja.

Veslovanski kongres.

Petrograd, 20. februarja. Komite Veslovanskega kongresa je sklenil, prirediti ob priliki kongresa tudi etnografsko razstavo slovanskih dežel.

Strop se je udril.

Essen, 20. februarja. V kraju Selle se je med službo božjo udril strop ter je bil en ministrant nevarno ranjen.

Francoska in Španska.

Pariz, 20. februarja. Iz Madrida poročajo, da se v kratkem sestane španski kralj in predsednik francoske republike, kar je znamenje, da je

francosko - špansko nesporazumljenje poravnano.

Maroko.

Pariz, 20. februarja. Kakor poročajo iz Casablance, so imeli tam inozemski trgovci velik shod, na katerem so zahtevali, da naj se začne takoj graditi pristanišče za barkane in pomol, ker je sicer stališče trgovcev naravnost obupno. Trgovci so poverili mednarodnemu odboru nalogo, da tozadeven predlog predloži doynu diplomatičnega zbora v Tangeru.

Splošna premogarska stavka.

London, 20. februarja. Le malo je upanja, da bi bilo mogoče preprečiti splošno premogarsko stavko. Vlada najbrže ne bo posredovala. Centralna železnica je že odpovedala velikemu številu nastavljenec, ker ne more vzdržati prometa v polnem obsegu. Tudi veliki plavži so že odpustili mnogo delavcev in drugih nastavljenec. Cena premoga je poskočila že sedaj pri deset metrskih stotih za 2 do 3 shillinge. Tovarnarji računajo s tem, da bo stavka trajala kakih 6 tednov. Najbrže ustavi dne 29. februarja približno milijon delavcev delo.

London, 20. februarja. Transportni delavci so sklenili, če se proglasi stavka rudarjev, da se iz simpatije pridružijo tej stavki.

London, 20. februarja. Vseled grozeče stavke rudarjev se boje v merodajnih krogih gospodarske katastrofe. Prebivalstvo mrzlično kupuje premog, ki ga mora danes plačati z dvojno ceno. »Times« poroča, da ima sindikat angleških rudarjev stavkarski fond 2 milijona 167.000 funtov, tedaj okrog 50 milijonov kron.

Italijansko - turška vojna.

Carigrad, 20. februarja. Turki so napadli dne 13. februarja Derno ter se jim je posrečilo, razdejati dve utrdbi. Boj je trajal tri ure. Italijani so imeli baje velike izgube.

Rim, 20. februarja. »Giornale di Italia« poroča, da pomnožujejo Turki svoje čete v Tripolitani. Pri Sultan Beni Adenu stoji 14.000 mož.

Carigrad, 20. februarja. Sultan je daroval za vdove in sirote v Tripolitani in Cirenajki 75.000 K.

Državljska vojna v sredini Afrike.

London, 20. februarja. Brzjavke iz angleške Vzhodne Afrike poročajo, da je prišlo na meji belgijske države Kongo in pokrajine Uganda v bližini Albertovega jezera do krvavih spopadov med domačini. Ta pokrajina je bila do aprila l. l. pod angleškim gospodstvom, pozneje jo je pa Angleška proti kompenzacijam odstopila Belgiji. Kakor se sliši, je bilo 295 ljudi obglavljenih in več sto potopljenih v jezeru. Med prebivalstvom je izbruhnila prava revolucija. Ljudstvo je umorilo svojega kralja in 200 njegovih privrženec. Pri drugem spopadu je bilo umorjenih nad 500 domačinov. Angleške oblasti so odposlale parnik na Albertovo jezero, da štiti Evropejce, obenem pa so odposlale angleške oblasti tudi 200 vojakov v vstaško ozemlje.

Vstaja v Mehiki.

Mehika, 20. februarja. Vetaši se pripravljajo v 18 državah za vojaške operacije. Pri San Pedru je padlo dne 17. februarja v neki bitki 28 mož.

Kmečka pisarna narodno-napredne stranke

Vodstvo narodno-napredne stranke je ustanovilo v svojem tajništvu posebno kmečko pisarno, ki je na razpolago vsakemu naprednemu kmetovalcu za popolnoma brezplačni ponk v vseh političnih, upravnih, davčnih, pristojbinskih in vojaških zadevah. Izključene pa so zasebne pravne zadeve. — Pisarna bo poslovala za sedaj le pismeno in vsak napreden kmetovalec, ki je potreben kakršnegakoli ponka v zgoraj navedenih stokah, naj se obrne zaupno s posebnim pismom, kateremu je priložiti 10 vinarso znamko za odgovor ako se želi odgovor v priporočnem pismu pa 35 vinarso znamko na: Kmečko pisarno narodno-napredne stranke v Ljubljani, Wolfova ulica 10. Ob sebi umevno je da je pisarna na razpolago tudi naprednim kmetiskim županstvom.

„Veseli“ otvorita danes v „Narodnem domu“ Pierretta & Pierrot.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustecemšek.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 17. februarja: Josipina Fleš, zasebnica, 41 let, Zaloška cesta 11. — Franciška Klemenc, posestnikova hči, 21 let, Krakovski nasip 4. — Elizabeta pl. Malahovsky, strojnikova hči, 5 let, Kongresni trg 11.

Dne 18. februarja: Elizabeta Eppich, vdova glavnega odgonskega sprevednika, 85 let, Japljeva ulica 2. — Marija Bokav, zasebnica, 75 let, Razpotna ulica 4.

V deželni bolnici:

Dne 16. februarja: Anton Remec, dninar, 47 let. — Anton Merše, žagar, 36 let. — Josip Čebule, železniški nadspovednik v pokoju, 53 let.

Milo s francoskim žganjem Brázay odstranjuje grapavost kože in ohranja nje finost in gladkost. — Dobiva se povsod.

Navrodaphne. Malvazijec Specialiteta „ACHAIA“, d. d. za prod. vina. PATRAS, (Grško) ki se vinarji in kmetje vino nadežujejo. Grška vina (mila, sladka, pitna) vsi poznavalci posebno cenijo. Glavna zaloga 4293 Cigr. Wintor, Dunaj, III. 1.

Serravallo ^{vo} **železnato Kina-vino** Higijenična razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni. Povzroča voljo do jedi, okrepi živce, poboljša kri in je rekonvalescentem in mslolravnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet. „Izborni okus.“ Večkrat odlikovano. Nad 7000 zdravniških priporočil. J. SERRAVALLO, c. h. dr. glavni dobavitelj TRST-Barkovlje. 4484

SUNLIGHT MILO

„Ne bojim se, da bi se mi perilo poškodovalo, ker rabim MILO SUNLIGHT.“

Kdo vam jameči na to, da se v-ve fino toalema perilo, blago, motorji itd. nuna hito ne pre- s ostriimi stv rmi in ne po- shoduje? Perite DOMA s SUNLIGHT, najboljšim, najučinkovitejšim in najmilijšim vseh perilnih mil, ki daje Valamu perilo bleščete belote in svetlo zroma.

Zahvala.

Stejem si v dolžnost izrekat povodom smrti mojega nepozabnega strica, gospoda

Jakoba Bohinca

kaneulka in stolnemestnega župnika v p.

mojo najtoplejšo zahvalo gospodu dekamu Hribniku in gospodu kaplanu Vogrinu za njihov trud in požrtvovalnost. Zahvaljujem se tudi iskreno vsem onim osebam, ki so stale z največjo potrpežljivostjo in postrzebo ob njegovi postelji za časa bolezni, vsem darovateljem krasnih vencev in končno prečastiti duhovščini, prijateljem in znancem, ki so v tako obilnem številu izkazali preblegumu pokojniku zadnjo čast.

V LJUBLJANI, dne 19. februarja 1912.

675 Mr. Ph. And. Bohinc, lekarnar.

Slovenci in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda Borhegyska

littonska, iz skale izvirajoča: naravna mineralna voda! Radi vsebovanja dušika in prijetnega okusa je ta voda prve vrste pijača za osveženje in užitek. Glavni zastopnik za Kranjsko: Franc Schancl, Ljubljana, Franciškanska ul. Zalogo v sl. ljubljanskem javnem skladišču, Krisper-Tomažič, družba z o. z. c.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“

Uradni kurzi dunajske borze 20. februarja 1912

Stavka	1912	1911
4% majeva renta	90.50	90.70
4 1/2% srebrna renta	93.60	93.80
4% avstr. krona renta	90.50	90.70
4% ogr.	90.50	90.70
4% kranjsko deželno posojilo	92.25	92.50
4% h. o. češke dež. banke	92.50	93.00

Stavka	1912	1911
Srečke iz l. 1900 1/2	437.00	449.00
„ „ 1864	610.00	622.00
„ „ 1864	296.50	308.50
„ zemeljske l. t. d. a. j.	297.00	309.00
„ „ 1864	270.75	282.75
„ ogrske hipotekne	251.00	257.00
„ dun. komunalne	503.80	515.80
„ avstr. kreditne	502.00	514.00
„ ljubljanske	79.00	8.00
„ avstr. rdeč. križa	66.00	72.00
„ ogr.	45.15	51.15
„ banška	35.15	39.15
„ turške	243.80	246.80

Stavka	1912	1911
Ljubljanske kreditne banke	472.00	476.00
Avstr. kreditnega zavoda	556.50	557.50
Dunajske bančne družbe	550.25	551.25
Južne železnice	108.25	109.25
Državne železnice	731.25	732.25
Alpine-Montan	914.50	915.50
Češke sladkorne družbe	40.00	41.00
Živnostenske banke	294.40	295.40

Stavka	1912	1911
Čekini	1.30	1.10
Marki	117.32	117.72
Franki	95.50	95.80
Lira	94.85	95.00
Rublj.	254.50	255.20

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 20. februarja 1912.

Termin.

Stavka	1912	1911
Pšenica za april 1912	50 kg 11.80	50 kg 11.80
Pšenica za oktober 1912	50 kg 11.70	50 kg 11.70
R2 za april 1912	50 kg 11.00	50 kg 11.00
R2 za oktober 1911	50 kg 10.60	50 kg 10.60
Koruzna za maj 1912	50 kg 8.80	50 kg 8.80
Oves za april 1912	50 kg 10.30	50 kg 10.30

Meteorološko poročilo.

Vilma nad morjem 300.3 Srednji mrazik tlak 34.76 mm

Stavka	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
19	2. pop.	735.9	8.8	p. m. jzh.	sk. oblak.
20	9. zv.	734.5	7.3	sr. zah.	oblačno
20	7. zv.	731.8	6.5	sr. zah.	oblačno

Srednja včerašnja temperatura 7.4, norm. 0.2° Padavina v 24 urah 0.3 mm.

IVAN ŽUNKOVIČ cand. iur.

v 26 letu svoje starosti.

Dragemu tovarišu budi lahka rodna zemljica.

phil. P. Strmšek med J. Majcen tč. tajnik tč. predsednik.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom prežalostno vest, da je naša iskreno ljubljena sestra

Franciška Klemenc

v soboto, dne 17. februarja, ob pol 5. uri popoldne, po dolgi, mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 21. letu mirno v Gospodu zaspala.

Truplo predrage pokojnice se je prepeljalo v ponedeljek, dne 19. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Krakovski nasip št. 14, na pokopališče k Sv. Križu. Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi v Trnovem.

Blago pokojnico priporočamo v pobožne molitve in blag spomin.

V Ljubljani, dne 20. februarja 1912.

Žalujoči ostali.

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom tužno vest, da nam je po zelo hudi in dolgotrajni bolezni previden s sv. zakramenti, umrl naš ljubljani soprog oče in tast, gospod

Ivan Otoničar

c. kr. okrajni lend. stražmojster v. p.

v 66. letu svoje starosti.

Pogreb nepozabnega rajnika se vrši v sredo, dne 21. februarja zjutraj iz bolnice usmiljenih bratov v Kandiji na pokopališče v Smihelu.

Predragega pokojnika priporočamo v prijazen spomin.

KANDIJA, RAKA, dne 19. februarja 1912.

Franja Otoničar

c. kr. poštarica
soproga.

Josip Otoničar

c. kr. poštar
sin.

Danica Otoničar
roj. Kalan
sneha

Vpokojen

orožniški postajevodja

želi vstopiti v kako primerno službo

pisar (slov. in nemški) ali kot oskrbnik blavev ali kaj podobnega. Vstop takoj ali kasneje. Naslov in druge podatke daje upravništvo »Slovenskega Naroda«.

635

Več potnikov

za predmete, ki se lahko razpečavajo, se sprejme

proti dobri plači. — Ponudbe pod »F. S.« poste restante, Ljubljana, gl. pošta.

609

stara gostilna s koncesijo

na dobrem glasu, v najbližji okolici Ljubljane, na zelo prometnem kraju. Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Velika njiva s 13000 m²

se proda na kose ali pa vsa skupaj.

Leži na najlepšem prostoru nasproti kriškega kolodvora pri Vrtilu na Gorenjskem. Več se izve pri 539

Josipa Kandića, gostilničarja v Trzinu.

Sprejme se

v trgovino z mešanim blagom na Gorenjskem 14 let starega, krepkega

učenca.

Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Stanovanje

z 2 sobama in pritliklinami, ter delom vrta se odda takoj ali za maj

na Dolenjski cesti 50, nasproti Rakovnika.

Odda se takoj pod zelo ugodnimi pogoji stara, dobro doba

majhna trgovina

s specializiranim blagom

na zelo prometnem kraju v Ljubljani. Za prevzete zadostuje 2000 kron gotovine. Poizve se v upravništvu »Slov. Naroda«.

Proda se pri rudokopu, 5 minut od kolodvora 22.000 kron

veliko posestvo

z gostilno in trgovino, lepim keglisčem, hlevom, pekarnjo, ledenico in posebno pripravnim prostorom za mesarje.

Resni kupci naj se takoj oglase. Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Palma kavčukov podpetnik.

Zahvala.

Povodom prebitke izgube naše ljubljane sestre, oziroma tete in svakinje, gospice

Josipine Fleš zasebnice

izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo vsem prebлагorodnim gospe in gospicam ter drugim prijateljem in znancom za sočutne obiske o priliki njene smrti. Osobito se zahvaljujemo prebлагorodnemu g. vladnemu svetniku dr. Štajmerju ter domačemu zdravniku dr. Schiffreru za njih požrtvovalni trud pri zdravljenju pokojnice. Nadalje zahvaljujemo se č. sestram v Leonišču za ljubeznjivo in skrbno postrežbo. Zahvaljujemo se tudi prečastiti duhovščini in vsem prijateljem in znancom, ki so jo spremenili k zadnjemu počitku. Vsem in vsakemu posebej bodi iskrena najsrčnejša zahvala.

Ribnica, dne 19. februarja 1912.

Žalujoči ostali.

Josipina Fleš zasebnica

dne 17. februarja ob 6. uri zjutraj po dolgi, mukoplni bolezni, previdena s svetotajstvi za umirajoče, mirno v Gospodu zaspala.

Zemski ostanki predrage pokojnice se bodo prepeljali v ponedeljek, dne 19. februarja iz Ljubljane v Ribnico, kjer se ob 4-15 popoldne položijo k zadnjemu počitku. Svete maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah. Rajno priporočamo v blag spomin in molitev.

Ribnica, dne 17. februarja 1912.

685

Žalujoči ostali.

Mesto vsakega drugega naznanila.

rešernove slike

prodaja in pošilja po poštnem povzetju

V. Bonač v Ljubljani.

Cena slike 5 kron.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, kot nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživlje in smrt s manjšajočimi se 101 vplačili.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Reservni fond K 52.758.289-24. — Ispolneno odškodnino in kapitalije K 118.390.003-81.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vsakezi slovensko-narodno upravo.

Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici šte. 12.

Restavracija

„hotel Pošta“ na Jesenicah, Gorenjsko, se odda v najem.

Hotel leži v sredi trga in v bližini farne cerkve, ter je oddaljen 6 minut od kolodvora. Velik obrtni kraj.

Al. Schrey na Jesenicah.

Prodajam od 10 hl naprej vsakovrstno ceno in drago

novovo

starino letnik 1908 1909 1910

slivovke stare in nove, drožno žganje po 5 l in več vse lastni pridelki. Za bolnike, starčke, žene v posteljah imam tudi posebna vina in jih dajem od 56 litrov naprej, onemu, ki pošlje svoj sodeček. — Ivan Malus, posestnik na Bizeljaku. 330.

Pristen dober

brinjevec

se dobi pri

L. SEBENIKU v Spod. Siskli.

Spreten žagar

vajen žagati na večdelni jarem tavoiete, se takoj sprejme

pri trvdki

Marini & Mioni v St. Jerneju, Dolenjsko.

Ponudbe pismeno.

Napredaj je popolnoma nova registrirna blagajnica za prodajalno

pod zelo ugodnimi pogoji, tudi na mesečne obroke, kakor tudi zelo praktične

stelaže s predali

porabne za vsako trgovino, ter razne druge potrebščine po zelo niski ceni.

Poizve se pri

Franciški Pust, Strelška ulica 29, Ljubljana.

trgovski pomočnik

za specializirano ali mešano trgovino v Ljubljani ali v bližnji okolici. — Cenjene ponudbe se prosijo vposlati na naslov:

Johra služba 312, poštno letišče, Ljubljana.

Meblovana soba

se odda s 1. marcem.

Cena mesečno 20 K.

Ravnótam se sprejme na stanovanje tudi gospodinja ki bi imela svojo opravo.

Šolenburgova ulica št. 6, I. nadstropje levo.

Iščem dobro izvežbanega kolarskega pomočnika

ki mora biti najmanj 24 let star in dobro izurjen v vseh kolarskih delih.

Oddam tudi lahko po dogovoru kolarsko obrt v najem.

Anton Pelkovek, izdelovatelj vozov, Logatec.

Jedilni krompir

belomesnat, v rumenih oblicah 10.000 kg K 660. — Jedilni krompir, rožnik 10.000 kg K 730. — Jedilni krompir, modri rožnik 10.000 kg K 620. — Debele zelinate glave, bele 10.000 kg K 700. — oziroma po vsakokratnih najnižjih dnevnih cenah iz našega ogrskega nakladišča, naloženo a la rinfusa ali v vrečah, ki jih računamo po lastni ceni. Poleg tega dobavljamo tesen čebulo in semensko čebulico najfinjši delikatesni med in paprika, za katere pridelke na željo radi postrežemo s specialnimi ponudbami Ker krompir in zelje dobavljamo z različnih postaj si pridružujemo, da stavimo ponudbo franko določitvena postaja. Dobavljamo samo izbran krompir. Pogoji: Pol denarja naprej, ostanek po povzetju. Prva segedinska kmetijska zadruga, Szegediner Landw. Gen. Szegeda Ogrsko.

Mehka drva za kurjavo,

na kubičen meter, se radi pomankanja prostora prodajajo po zelo znižani ceni.

Odjemalci velikih množin imajo popust

Parna žaga V. Scagnetti

Cesta na Rudolfovo železnico 16

(za državnim kolodvorom).

Fotografski učenec

z dobro šolsko naobrazbo, se sprejme takoj.

D. Rovšek, fotograf, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 32.

Krompir

jedilni, najboljše kakovosti, brezhiben, zdrav ter izbran, tudi semenski krompir oddaja vedno v vsaki množini od 200 kg dalje po solidno nizkih cenah trvdka

Jv. A. Hartmann nasl. Avg. Zomažič v Ljubljani.

Mallnerjevega hotela opravo

bodeva prodajala po zelo nizkih cenah vse dni tega tedna, počenši na pepelnico od 9. ure zjutraj do 5. ure popoldne in sicer v prostorih g. Wälfinga in gostilni pri Lovcu na Jledu.

Na prodaj je mnogo srebrnih predmetov, porcelana, pohištva, kompletnih postelj, krasnih podob, perila ter mnogo drugih predmetov, ki spadajo k pohištvu, med tem tudi 3 lepe kredence, ledenica, ladje, cesarska postelja in mnogo lepega steklenega in porcelanastega servisa.

Za obilen obisk se vladno priporočava slav. občinstvu

M. REBOLJ in A. POGAČNIK.

Kolodvorska restavracija (Jos. Schrey.)

Jutri na pepelnično sredo, dne 21. februarja t. l.

velika slanikova pojedina zvezana s pitjem orig. Salvatorskega piva

katero se od danes dalje toči, dokler bo kaj zaloge v kolodvorski restavraciji v Ljubljani.

Pri pojedini svira „Slov. Filharmonija“.

Začetek ob 8. zvečer.

Vstopnina 60 vin.

K mnogobrojnemu obisku pri-
jazno vabi z vsem spoštovanjem

JOS. SCHREY, restavrater.

Salvator

Ceno posteljno perje

priporoča

Anton Polednak, Gradec, Mariahilferstr. 111

Ustanovljeno 1827.

po najnižjih cenah

Ustanovljeno 1827.

Sivo perje (1/2 kg) od K	—70	Posteljni koci od K	2-80	Modroci iz afrika od K	12—
Belje perje	1-20	Posteljni vstavki	18—	Modroci iz afrika 3del.	18—
Belje perje	2—	Blazine	3—	Zimnice	32—
Siv napol puh	2-00	Pernice	9—	Zimnice 3 delne	40—
Siv puh	3—	Rdece (ronge) odeje	5—	Rjube brez siva	2—
Bel napol puh	4—	Satinaste odeje	6-70	Preginjala posteljna	4—
Bel puh	6—	Svilnotklotove odeje	8-70	Prevleke posteljne	1—
Zima	—90	Modroci iz morske trave	8—	Prevleke za pernice	4—

Genik postelnega perja, posteljin, perila in žime gratis in franko.

Dve gospod čni

se sprejmeta na hrano ali brez
nje, v mebljavno ali nemebl-
javno sobo. 612

Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«

NEIGE DE FLEURS

nova, znanstveno izdelana

krema za roke in obraz.

Higiensko najboljšo toaletno sredstvo.
Pušica po 60 h in 80 h se dobiva povsod
Lonček 1 K 60 h. 33:1

Zaloga v Ljubljani: drogerija Cvančara.

Uradniško branilno društvo

v Gradcu, Herrengasse 7. II. nadst.

Osebni kredit

in dolgoroka
posojila za ranžiranje

uradnikom, profesorjem, učiteljem,
penzionistom in dr. pod najugodnejšimi
pogoji, eventualno tudi brez porokov proti
enkrafnemu plačilu v poročni sklad.
Mesečni obrok za posojilo 200 K znaša pri
5letnem vračanju 4 K v števis obresti. Pred-
stroškov nikakih. Natančnejše izprospektov
Nadalina najasnila daje

Josip Kosem, Ljubljana. Krakovski nasip 22.

Hotel Tratnik

„Zlata kaplja“

Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 27

Priporoča lepe zračne

tujske sobe

po znižanih cenah.

Priznana dobra kuhinja in izborna naravna vina.

Za večje pojedine, ženitovanja ali

društvena zborovanja sta sedaj vedno

na razpolago dve lepi posebni sobi.

Postrežba dobra, cene primerne, za večje

pojedine po dogovoru.

Stalni gostje imajo znižano ceno.

Priporočata se cenj. občinstvu in slavn.

društvom z velespoštovanjem

391 L. A. Tratnik.

FERNET-BRANCA

Specialiteta trdke Fratelli Branca, Milan
je vsled svojih silno dietetskih in odlično želodce
krpečih lastnosti

naiboljša želodčna grenčica sveta.

Glavno razpečevališče: Sig. Winter, Dunaj, III. Ungarg. 20.

Naznanilo!

Naznanilo!

Slavnemu občinstvu v mestu kakor tudi na deželi vladno
naznanjam, da sem pričel samostojno izvrševati 586

umetno in trg. vrtnarsko obrt

v Ljubljani, Ambrožev trg 3.

Priporočam se za vsa v moderno vrtnarsko tehniko spada-
joča dela, kakor napravo načrtov in v izvrševanje novih parkov,
vilnih in hišnih vrtov, drevoredov itd. Nadalje prevzamem v ce-
lotno oskrbovanje tudi vse že obstoječe vrtno naprave

V blagohotno spoštovanje tega naznanila se vladno priporoča z odličnim spoštovanjem
Anton Ferant, bivši večletni asistent mestnih nasadov v Ljubljani.

Angleško skladišče oblek

O. Fernatovič

Liubljana, Mestni trg 5

priporoča svojo popolnoma na novo
sortirano zalogo spomladanskih oblek
za gospode in dečke ter oblekice za
otroke. Velikanska izbira najnovejše
konfekcije za dame in deklice ter
berolinskih in pariških modelov.

Cene priznane nizke! Cene priznane nizke!

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg v Ljubljani.

Vabilo

IX. rednemu zborovanju delničarjev

ki se vrši

v nedeljo, dne 10. sušca 1912 ob 10. uri dopoldne v prostorih
hotela „Ilirija“ v Ljubljani v Kolodvorski ulici.

Spored:

1. Poročilo upravnega sveta o letnem računu pretečenega poslovnega leta.
2. Poročilo revizijske komisije.
3. Volitev novega upravnega sveta.
4. Izvolitev treh računskih preglednikov in dveh namestnikov.
5. Slučajnosti.

V Ljubljani, dne 20. februarja 1912.

Upravni svet.

§ 17 pravil: Vsaka delnica ima pri občnem zboru svoj glas.

§ 18 pravil: Delnice, za katere se hoče izvrševati pravica glasovanja, se
morajo naložiti najkasneje šest dni pred občnim zborom na mestih v pozivu
označenih, in sicer proti legitimaciji, ki se glasi na položnikovo ime in iz
katere mora biti razvidno tudi število delničarju pristojenih glasov. Založne
delnice morajo biti opremljene s še ne zapadlimi kuponi.

§ 19 pravil: Vstop k občnemu zboru je dovoljen le proti legitimaciji.

Kot založna mesta delnic so določene: Pivovarna v Laškem trgu, Ljub-
ljanska kreditna banka v Ljubljani, Posojilnica v Celju, Savinjska posojilnica v Zalcu.

Pozor!

Sloveče detektivske povesti Sherlock Holmesove

izhajajo

Dobivajo se v založni knjigarni J. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani kakor tudi v vseh drugih knjigarnah.

Pozor!